

ЗВІТ

***про стратегічну екологічну оцінку
внесення змін в
«Детальний план території
обмеженої вул. Нижанківського,
залізничною колією, межею міста в м. Стрий»
з метою розміщення біогазової установки***

м. Стрий – 2023

ЗМІСТ

Вступ

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)
11. Резюме нетехнічного характеру інформації

ВСТУП

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» основними принципами охорони навколишнього природного середовища є:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;
- гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;
- запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;
- збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- науково обгрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- обов'язковість оцінки впливу на довкілля;
- гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;
- науково обгрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище;
- безоплатність загального та платність спеціального використання природних ресурсів для господарської діяльності;
- компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;
- поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;
- вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міждержавного співробітництва;
- встановлення екологічного податку, рентної плати за спеціальне використання води, рентної плати за спеціальне використання лісових

ресурсів, рентної плати за користування надрами відповідно до Податкового кодексу України;

- врахування результатів стратегічної екологічної оцінки.

Саме стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків у процесі стратегічного планування.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року та встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі документи державного планування повинні проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

01.01.2020 року відбулося введення в дію Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», згідно якого метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

Стрийська міська рада проводить стратегічну екологічну оцінку внесення змін в «Детальний план території обмеженої вул. Нижанківського, залізничною колією, межею міста в м. Стрий» з метою розміщення біогазової

установки.

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки вказаного проєкту ДПТ Стрийська міська рада керувалась Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».

Також Стрийською міською радою було подано до органів консультування заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та належним чином її оприлюднено для громадськості. При підготовці даного звіту враховано зауваження та пропозиції Департаменту екології та природних ресурсів ЛОДА (лист № 31-116/0/23 від 10.03.2023 року) та Департаменту охорони здоров'я ЛОДА (лист № 22-289/0/23 від 10.03.2023 року). Інших звернень, зауважень та пропозицій від органів консультування та/чи громадськості не надходило.

У даному звіті використано дані Головного управління статистики у Львівській області (відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупиняють оприлюднення статистичної інформації, за винятком індексу споживчих цін (ІСЦ), окремої інформації за періоди 2022 року, а також за 2021 рік і попередні періоди) та інші матеріали з відкритих джерел.



1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Внесення змін в «Детальний план території обмеженої вул. Нижанківського, залізничною колією, межею міста в м. Стрий» з метою розміщення біогазової установки належить до містобудівної документації, що визначає планувальну організацію та розвиток території.

Детальний план території розробляється з метою визначення планувальної організації і функціонального призначення, просторової композиції і параметрів забудови та ландшафтної організації кварталу, мікрорайону, іншої частини території населеного пункту, призначених для комплексної забудови чи реконструкції, та підлягає стратегічній екологічній оцінці.

При розробленні детального плану території враховується генеральний план населеного пункту, показники економічного, демографічного, екологічного, соціального розвитку відповідної території, програми розвитку інженерно-транспортної інфраструктури, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, чинна містобудівна документація на місцевому рівні та проєктна документація, інформація земельного кадастру, заяви щодо забудови та іншого використання території.

Детальний план території деталізує положення генерального плану населеного пункту або комплексного плану та визначає планувальну організацію і розвиток частини території населеного пункту або території за його межами без зміни функціонального призначення цієї території. Детальний план території розробляється з урахуванням обмежень у використанні земель.

Детальні плани територій одночасно з їх затвердженням стають невід'ємними складовими генерального плану населеного пункту та/або комплексного плану.

Детальний план території повинен містити відомості про межі та правові режими всіх режимоутворюючих об'єктів та всіх обмежень у використанні земель (у тому числі обмежень у використанні земель у сфері забудови), встановлених до або під час розроблення проєкту.

Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» детальний план території визначає:

- принципи планувально-просторової організації забудови;
- червоні лінії та лінії регулювання забудови;
- функціональне призначення, режим та параметри забудови однієї чи декількох земельних ділянок, розподіл територій згідно з будівельними нормами, державними стандартами і правилами;
- містобудівні умови та обмеження (у разі відсутності плану зонування території) або уточнення містобудівних умов та обмежень згідно із планом зонування території;

- потребу в підприємствах і закладах обслуговування населення, місце їх розташування;
- доцільність, обсяги, послідовність реконструкції забудови;
- черговість та обсяги інженерної підготовки території;
- систему інженерних мереж;
- порядок організації транспортного і пішохідного руху;
- порядок комплексного благоустрою та озеленення, потребу у формуванні екомережі;
- межі прибережних захисних смуг і пляжних зон водних об'єктів (у разі відсутності плану зонування території).

У даному проєкті внесення змін в «Детальний план території обмеженої вул. Нижанківського, залізничною колією, межею міста в м. Стрий» з метою розміщення біогазової установки опрацьовано планувальне рішення використання території площею орієнтовно 6,5 га, площа ділянки проєктування – орієнтовно 3,8-4,0 га.

ДПТ розроблено згідно рішення Стрийської міської ради № 1635 від 23.02.2023 року.

Документ державного планування розроблений згідно чинного законодавства України: Земельного Кодексу України, Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Державних будівельних норм та санітарних правил, зокрема:

- ДБН В.2.2-12-2019 «Планування та забудова територій»;
- ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проєктування».

Проєкт ДПТ розробляється з метою розміщення та функціонування біогазової установки.

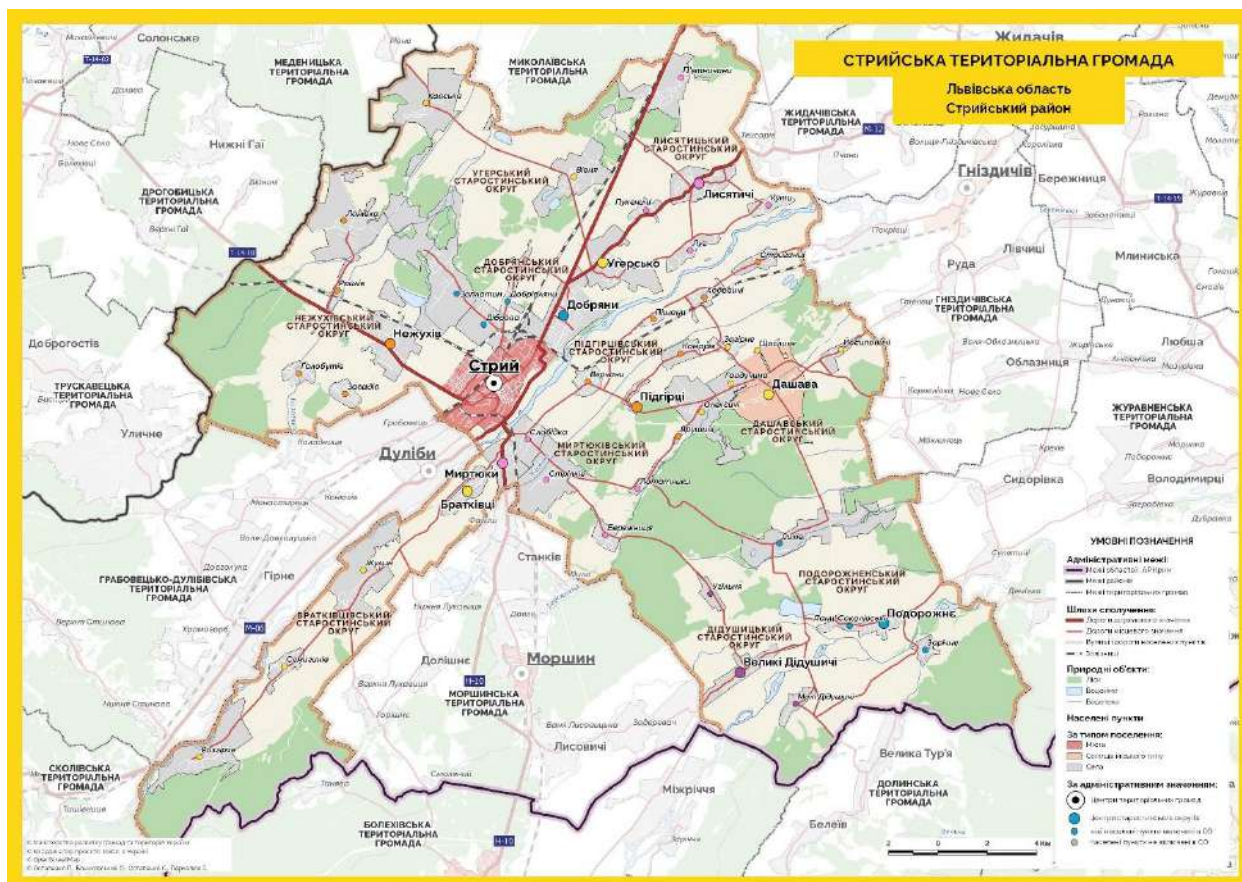
Витрати основних видів палива (відсотків) - Напрямок використання, Територія, Рік, Види палива											
	Львівська область										
	2020										
	Усього	Вугілля кам'яне	Газ природний	Нафта сира, включаючи газовий конденсат	Бензин моторний	Газойлі (паливо дизельне)	Мазути паливні важкі	Оливи та мастила нафтові; дистилати нафтові важкі	Пропанібутанскраплені	Торф неагломерований паливний	Дрова для опалення
ВИКОРИСТАНО УСЬОГО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	100,0	100,0	100,0	100,0
Витрачено на перетворення в інші види	45,3	98,4	33,2	-	к	к	-	-	-	к	50,7

палива та енергію											
витрачено на перетворення в тепло- та електроенергію	45,1	98,4	33,1	-	к	0,0	-	-	-	к	50,7
Витрати на власне споживання енергетичним сектором	0,6	-	к	к	-	-	-	-	-	-	-
Використано для неенергетичних цілей	0,3	-	-	к	к	-	-	100,0	-	-	-
Кінцеве використання	53,8	1,6	65,8	к	100,0	100,0	-	-	100,0	к	49,3
реалізовано населенню	35,7	0,8	49,6	-	81,4	37,3	-	-	80,8	-	37,7
Втрати при розподілі, транспортуванні та зберіганні	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Примітки:	<p>Включає використання палива на виробничо-експлуатаційні та комунально-побутові потреби підприємств, організацій та установ з урахуванням обсягів, реалізованих населенню. Включаючи втрати при перетворенні та технологічних процесах.</p> <p>Символ (к) – дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України ``Про державну статистику`` щодо конфіденційності статистичної інформації.</p>										

Закон України «Про альтернативні види палива» визначає, що:

- біогаз - газ, отриманий з біомаси, що використовується як паливо;
- біометан - біогаз, що за своїми фізико-хімічними характеристиками відповідає вимогам нормативно-правових актів до природного газу для подачі до газотранспортної або газорозподільної системи чи для використання як моторного палива.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення



Місто Стрий - районний центр у Львівській області, адміністративний центр Стрийського району та Стрийської міської ТГ.



Місто Стрий – одне з найдавніших західноукраїнських міст, промислово-аграрний осередок, один із головних та найбільших транспортних вузлів Західної України, важливий економічний та культурний центр Львівської області.

Місто розташоване на лівому березі річки Стрий. Населення міста - близько 60 тис. осіб, площа - понад 16 км². Перша згадка про місто датується 1385 роком.

Місто є центром Стрийської агломерації, яка разом із Дрогобицькою агломерацією утворює Дрогобицько-Стрийську міську територію.

Клімат району. Клімат району розміщення м. Стрий - помірно-континентальний, з м'якою зимою, тривалою вологою весною, нежарким дощовим літом і теплою, порівняно сухою осінню. Для цієї зони характерні низький атмосферний тиск і висока вологість повітря. Переважаючими для території є атлантичні повітряні маси, які сумісно з впливом метеорологічних факторів викликають часті, іноді зливові дощі, швидко зміну погоди та обумовлюють нестійкий сніговий покрив (передкарпатський клімат – вдень температура зовнішнього повітря піднімається до максимальних показників, а вночі різко опускається до мінімальних). Атмосферна циркуляція зумовлена надходженням протягом року циклонів та антициклонів. Вітри переважають західних, північно-західних і південно-західних напрямків.

На території опрацювання в середньому налічується на рік всього 50 сонячних днів, 150 хмарних і 165 днів із перемінною хмарністю.

Радіаційний баланс земної поверхні у цілому за рік достатній і становить 49 ккал/см², тільки листопад, грудень, січень і лютий мають від'ємний показник радіаційного балансу. Усього за рік випаровується 560 мм вологи, на що витрачається понад 30 ккал/см².

Середньорічна температура повітря дорівнює + 5,2 °С-8,0 °С. Найвища середня температура липня +18,0 °С, в окремі дні температура доходить до +37 °С. Зима порівняно тепла, з частими відлигами, середня температура січня 4 °С, але в окремі роки бувають морози і поза 30 °С.

Гідрологічна мережа. Основна водна артерія Стрия - річка Стрий, права притока Дністра (басейн Чорного моря).

Річка Стрий бере початок в Українських Карпатах, між північно-західними схилами г. Явірник, що на Верховинському Вододільному хребті, та південно-східною частиною хребта Бердо. Тече спочатку на захід, далі — на північ, північний схід, схід та південний схід, у середній та нижній течії — переважно на північний схід, у пригірловій ділянці — на схід. Впадає у Дністер за 10 км на схід від Жидачева.

Довжина річки - 232 км, площа басейну 3060 км². Похил річки - 3,2 м/км. Річище дуже звивисте, часто розгалужене, на кам'янистих ділянках порожисте. Ширина річища до 30 м у верхній течії і до 150 м у пониззі. Середня глибина 0,5-1 м, максимальна - 2,5-2,8 м. Швидкість течії 0,1-2,0 м/с. У Карпатах річка має гірський характер і вузьку долину, по берегах ростуть хвойні та мішані ліси; у Передкарпатті річка носить частково рівнинний

характер. Заплава в середній і нижній течії двобічна, у пониззі подекуди заболочена. Живлення дощове та снігове. Для річки характерні весняна повінь та літньо-осінні паводки (іноді взимку).

Притоки річки Стрий – Опір, Сможанка, Гуснянка, Либохора, Гнила Ропи, Завадка, Яблунька, Ясінка, Східничанка, Рибник, Крушельниця, Велика Річка, Стинавка, Жижави, Тейсарівка. Для річок району характерне мішане живлення і нестійкість водного режиму. Весною і в період літніх дощових повеней рівень води в річках підвищується на 2-3 м і більше. Стік весняного водопілля та літніх дощових паводків складає 40-50%, а осіння і зимова межені – 14-15% річкового стоку.



Стрийське родовище підземних вод забезпечує водопостачання міст Львів, Дрогобич, Стрий, Стебник; курортів – Моршин і Трускавець. За складом води Стрийського водозабору є гідрокарбонатно-сульфатні кальцієво-натрієві з мінералізацією 0,3-0,7 мг/дм³. Якісні характеристики вод згідно з умістом макрокомпонентів відповідають нормам щодо їх використання як води питної водопровідної. Лише в дуже рідкісних випадках спостерігається перевищення ГДК за вмістом сульфатів. Умісти досліджуваних мікроелементів (заліза загального, нітритів, нітратів і фтору) також не перевищують встановлених норм щодо їх використання для

питного водоспоживання. У рідкісних випадках спостерігається перевищення норм по залізу загальному (Тут і надалі – за О. Перхач, М. Гамоняк).

Існує два основні антропогенні джерела забруднення річок (в т. ч. річки Стрий) у межах населених пунктів: комунальні стоки і побутове сміття. Комунальні стоки – це стічні води населених пунктів. До них входять: фекальні води, шкідливі з'єднання від використання хімічних речовин в побуті (пральний порошок, гелі, шампунь тощо), хвороботворні мікроби і віруси, а також яйця гельмінтів, що робить їх небезпечними для здоров'я людини і живих організмів цієї місцевості. Господарсько-побутові стоки призводять до біологічного забруднення води, яке може викликати інфекційні захворювання в людей. Якщо забруднена вода змішується з водопровідною водою, це може завдати непоправної шкоди організму людини. Не менш серйозною проблемою малих річок є і неконтрольований вивіз гравію, що негативно впливає на екологічний стан довкілля: спричиняє викривлення русел, створюються умови для поширення водної ерозії ґрунтів, порушується природний баланс у басейнах рік, внаслідок чого вода забирає береги, підтоплюються населені пункти. Залишаються загрозливими обсяги змиву хімічних добрив, що застосовуються в сільському господарстві на прилеглих територіях. Проте найбільш гостру проблему в басейні створюють скиди неочищених стічних вод. Останнім часом людське недбальство призвело до того, що прибережні зони річок заповнили побутові відходи та пластик. Від подібного лиха потерпають і річки, в руслах яких виникають цілі сміттєві затори (ЕКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА МАЛИХ РІЧОК ПЕРЕДКАРПАТТЯ. Шифр ЕХМРП).



Основною діяльністю КП «Стрийводоканал» є забезпечення питним водопостачанням та відведенням господарсько-побутових стоків населення

м. Стрий, його інфраструктури та промисловості, також підприємство проводить підготовку води до стандарту «Вода питна» для м. Моршин. Виробнича потужність підприємства становить 25 тис.куб. м води на добу та 25 тис. куб. м прийнятих стоків на добу. У зв'язку зі спадом промислового виробництва в м.Стрий (як в цілому по Україні) на даний момент виробничі потужності завантажені на 50% від запроєктованих. Братківський водозабір (26 артезіанських свердловин) розташований на території Братківської та Жулинської сільських рад Стрийського району. З водозабору вода подається в резервуари насосної станції II підйому виробничою потужністю 25 тис. куб. м за добу, де проходить очистку, після якої подається по двох водогоних Д 600 мм на м. Стрий та одним водогоном Д 200 мм на м. Моршин. Загальна довжина трубопроводів у системі водопостачання складає 250 км., у системі каналізування 97 км. Каналізаційні очисні споруди механічного та повного біологічного очищення каналізаційних стоків виробничою потужністю 25 тис. куб. м за добу розташовані на території Добрянської сільської ради. Комунальне підприємство «Стрийводоканал» одним із перших у західному регіоні 1 липня 2004 р. перейшло на цілодобове водопостачання, в 2008 р. проведено автоматизацію водозабору за допомогою модемного GPRS зв'язку. На даний момент на підприємстві проводиться: Реконструкція каналізаційних очисних споруд, впроваджуються новітні технології автоматизації та диспетчеризації об'єктів підприємства за допомогою модемного GPRS зв'язку, в 2009 р. відмовилися від очистки питної води стиснутим хлором та впровадили технологію очистки води гіпохлоритом натрію (<http://stryivodokanal.com.ua>).

Продовжує мати місце високий відсоток проб питної води з централізованих систем водопостачання, що не відповідають вимогам Держстандарту. Ситуація, що склалася навколо якості питної води у системі децентралізованого водопостачання ще складніша. До 30% досліджених проб питної води з джерел децентралізованого водопостачання не відповідає санітарним нормам за санітарно-хімічними показниками й до 20% - за бактеріологічними. Таке становище може призвести до зростання як інфекційної, так і не інфекційної захворюваності населення. Проблеми щодо забезпечення питною водою населення є однією з причин соціальної напруженості в окремих населених пунктах та регіонах (Г. Гринчишин).

Санітарний стан водних об'єктів на території міста Стрий – задовільний.

Геоморфологія та ґрунти. Згідно карти фізико-географічного районування Українських Карпат Національного атласу України в межах Стрийської МТГ поширені такі види ландшафтів як низькотерасові слабодреновані височини з дерновопідзолистими поверхнево-оглеєними, дерновими, лучними і болотяними ґрунтами.

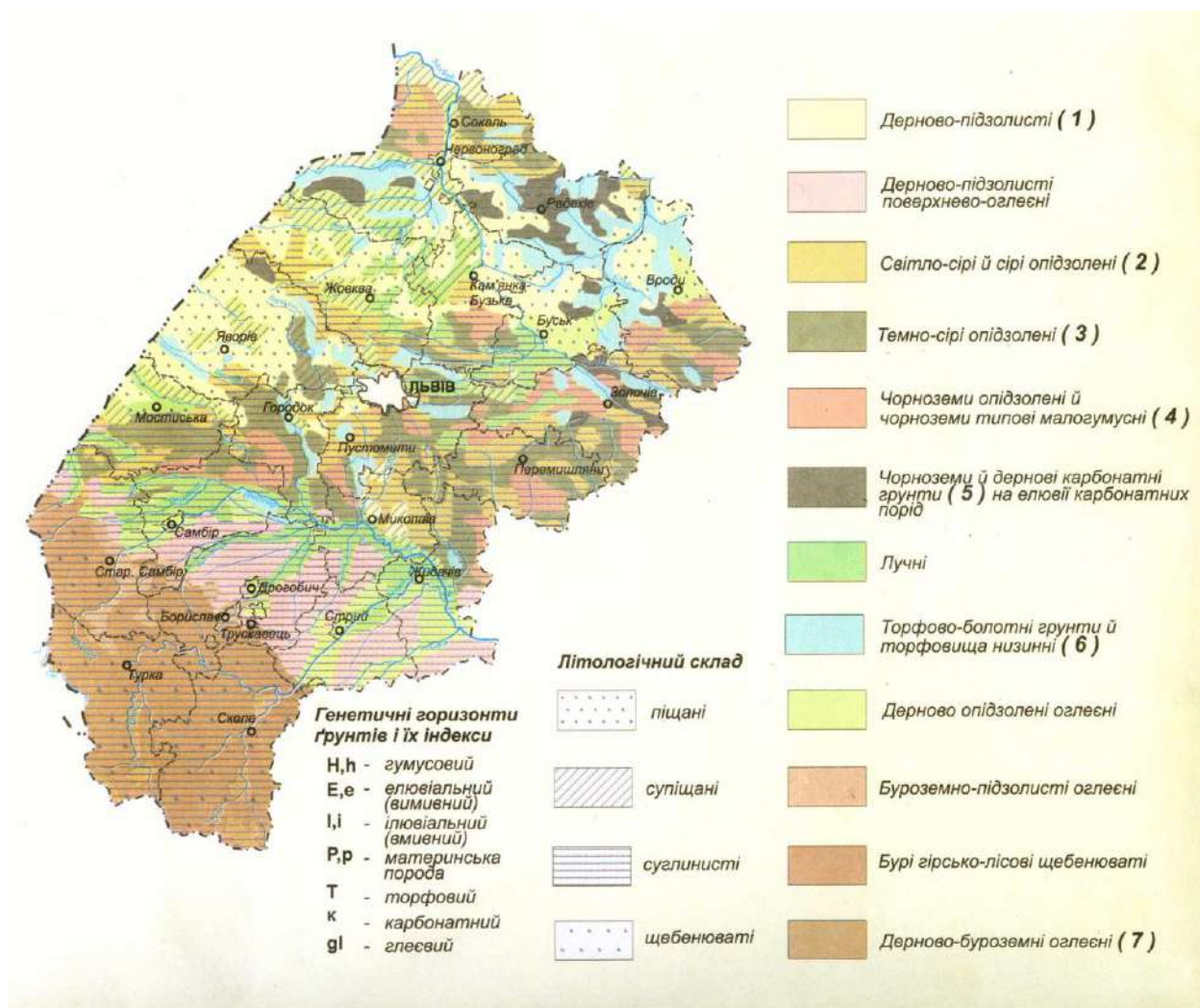
Територія Стрийської громади належить до групи передкарпатських ландшафтів. Передкарпатські, передгірно-рівнинні ландшафти з переважанням схилених (делювіальних) і річкових (алювіальних) відкладів

сформувалися в межах передгірського тектонічного прогину. У рельєфі це височина зі значними амплітудами висот. Зовнішній край долинно-терасовий. З наближенням до гір межирічні вододіли стають вищими (400-600 м), сильно розчленовуються великими ріками та потоками.

Згідно схеми геоморфологічного районування Львівської області територія міста входить до складу району передгірних горбисто-хвилястих та східчастих денудаційно-флювіальних рівнин – розчленовані долинами середні і високі тераси рік Передкарпаття з фрагментами різновисоких розчленованих денудаційних рівнин.

За геологічним складом територія належить до нерозчленованих відкладів. Для нього характерними є глини, алевроліти, пісковики, конгломерати і солі Внутрішньої зони Передкарпатського прогину. В геологічній будові населеного пункту беруть участь відклади неогенової і четвертинної систем.

Землі, що використовуються під сільське господарство (луки, рілля) виникли на місці соснових і широколистяно – соснових лісів.



Місто Стрий належить до Дрогобицького природно-сільськогосподарського району (ПСГР-9), що розташований в південній частині області в межах Передкарпаття. Район включає землі більшої частини Дрогобицького, Стрийського та землі окремих сільських рад колишніх Жидачівського і Старосамбірського адміністративних районів.

Загальна площа Дрогобицького району становить 266,8 тис. га, із них рілля - 75,1 тис. га, багаторічні насадження - 0,4 тис. га, сіножаті - 8,9 тис. га, пасовища - 14,5 тис. га.

Район включає два основні типи передкарпатських ландшафтів: Дрогобицький та Стрийський.

Дрогобицький ландшафт займає Дрогобицьку височину. Найбільш типовими є місцевості високих розчленованих терас, що пов'язано з ріками басейну р. Дністер. Окремі блоки характеризуються хвилясто-улоговинною морфоскульптурою. Улоговини доволі широкі, а підняття між ними плоскоувалисті. В районі поширені змішані ліси з бука, граба, дуба, явора, клена, ялини і ялиці. Ґрунтовий покрив одноманітний, представлений дерново-підзолистими та підзолисто-дерновими поверхнево-оглеєними ґрунтами, а в долинах головних рік - дерновими глибокими глейовими ґрунтами.

У Стрийському ландшафті, на відміну від Дрогобицького, долинні комплекси переважають над височинами. Доволі широкі плоскі поверхні терас річок Стрий, Свіча та Колодниця не надають передгірного характеру території і лише повсюдна присутність гірського алювію та делювію підтверджує близькість до гір.



Структура ґрунтового покриву сільськогосподарських угідь району представлена наступними агровиробничими групами ґрунтів: дерново-середньо- та сильнопідзолисті поверхнево-оглеєні суглинкові ґрунти; дерновосередньо- та сильнопідзолисті поверхнево-оглеєні супіщані та суглинкові ґрунти; лучні ґрунти; дернові опідзолені поверхнево-оглеєні ґрунти; дернові суглинкові ґрунти; лучно-болотні та торфувато-болотні; торфовища середньоглибокі та глибокі неосушені та осушені.

Сільськогосподарські угіддя району мають такі середньозважені показники бонітету ґрунтів: рілля – 17, багаторічні насадження – 13, сіножаті – 15, пасовища - 15 балів.

Для Дрогобицького природно-сільськогосподарського району характерна незначна площа особливо цінних ґрунтів, що складає лише 0,19% від ріллі області і 2,39% від площі ріллі району. Серед цінних тут переважають підзолисто-дернові ґрунти легко- і середньосуглинкові, які займають до 70% всіх особливо цінних ґрунтів. Серед інших цінних ґрунтів слід відмітити дерново-підзолисті поверхнево-оглеєні легкосуглинкові та торфовища середньоглибокі та глибокі осушені. Бонітетна оцінка цих ґрунтів досить низька і складає лише 22 бали, при бонітетній оцінці всієї ріллі району 17 балів.

Ґрунтовий покрив міста Стрий сформувався на слабководопроникних суглинках, які разом із збільшеною кількістю опадів (більше 700 мм, сприяють поверхневому перезволоженню), а також площинній та лінійній ерозії.

Це місцевість низьких терас (заплав і перша та друга тераси Стрия), тому тут переважають перезволожені землі з дерновими і лучними ґрунтами.

Флора і фауна. Територія опрацювання входить до групи передкарпатських ландшафтів, які характеризуються як передгірно-рівнинні, з переважанням схилових (делювіальних) і річкових (алювіальних) відкладів. Існування тут такого ландшафту створює передумови для формування типової флори та фауни. Загалом на поширення ботанічних та екологічних груп рослин впливають едафічні та гідрологічні фактори. На зволжених та заболочених територіях, що прилягають до річкових долин, формуються гігрофіти, а на нормальних, оптимальних за едафічно-гідрологічними показниками – мезофіти.

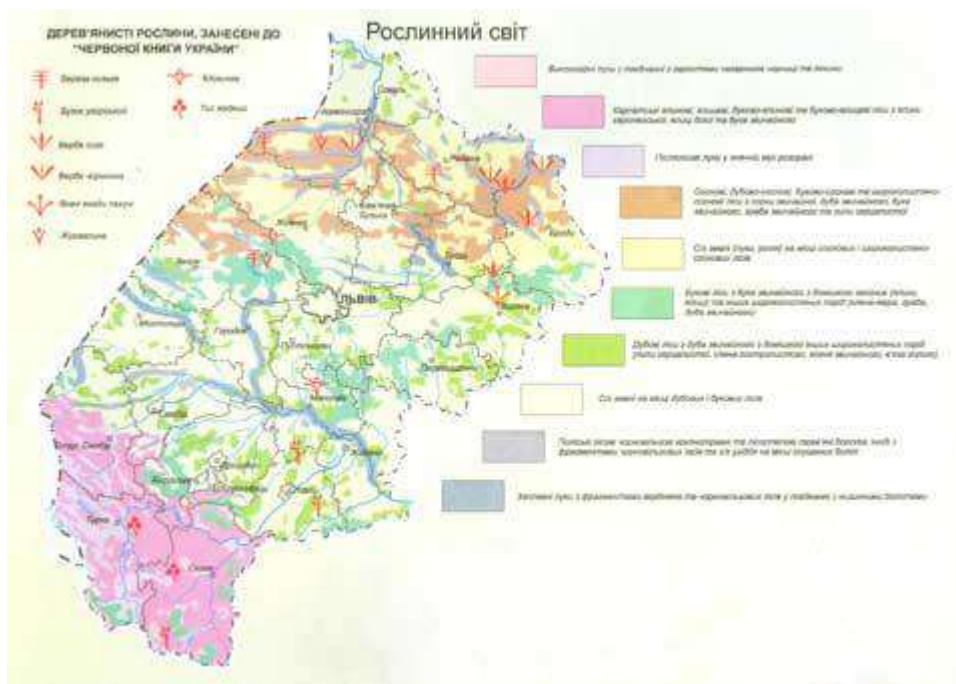
Згідно зоогеографічного районування дана територія знаходиться в Східноєвропейському окрузі Передгірно – Подільсько – Волинського відділення, для якого характерні широколистяно-соснові і сосново-ялицеві ліси.

Видовий склад представників тваринного світу в межах Львівської області поки-що досить різноманітний, бо для цього існують природні передумови і господарське сприяння. Разом з цим зберігається загальна тенденція до скорочення популяцій, їх вимушеної міграції або зникнення через надмірні природоперетворювальні діяння: масове осушення заболочених територій, інтенсивні лісорозробки, будівництво гребель та

ставів, хімізацію сільського господарства, застосування швидкохідної техніки для сінокосіння, оранки, оприскування і т.д.

Хоч живі організми тваринного світу дуже мобільні і, на відміну від рослин, не прикріплені до певного місця, просторове поширення їх має обмеження, що виявляється через зміну загальної чисельності представників виду (популяції), скупченість проживання і зустрічність (За Шаблій О.І., Муха Б.П., Гурин А.В., Зінкевич М.В.).

За геоботанічним районуванням територія Львівської області поділена між трьома геоботанічними провінціями Європейської широколистяної області. Територія опрацювання відноситься до Центральноєвропейської провінції (у межах України — її Східнокарпатська гірська підпровінція) з Турківсько-Старосамбірським районом буково-ялицевих лісів; Бориньсько-Славським — смерековоялицево-букових лісів (цей район охоплює Верхньодністровські і Сколівські Бескиди); Добромильським — дубово-ялицевих, ялицевобукових і дубових лісів; Меденицьким — дубових лісів, боліт і лук; Дрогобицько-Стрийським — дубових лісів, річководолинної рослинності й лук, у якій маємо Турківський, Старосамбірський, Сколівський, Дрогобицький, Самбірський, Мостиський, Стрийський, Жидачівський і Миколаївський адміністративні райони.



Разом із великим флористичним багатством Центральноєвропейської провінції, зокрема ендемічними, реліктовими й погранично-ареальними центральноєвропейськими видами, виявлені значні втрати флори. Вже говорилося про зникнення на цій території видів *Lycoperodium complanatum*, *L. issleri*, *Selaginella helvetica*, рідко трапляються тут *Pinguicula alpina*, *P. bicolor*, залишилися поодинокі оселища *Botrychium lunaria*, *Taxus baccata*, *Syringa josikaea*, *Arnica montana*, очевидно, вже зник *Juncus bulbosus*. Серед

присутні західноєвропейські, східноєвропейські, арктоальпійські, середньоазійські, середземноморські види, що зумовлене розміщенням Львівської області на межі гірських та рівнинних районів, на вододілі річкових систем Балтійського та Чорного морів. У наш час фауна тісно пов'язана не лише з природним середовищем існування, зокрема з територією та рослинністю, а й значним впливом на неї людської діяльності (За К. Татаринов).

З ініціативи Держуправління науковцями Інституту екології Карпат НАН України сформовано список видів тварин, занесених до Червоної книги України, які поширені на території Львівської області і підлягають особливій охороні та список тварин, що не занесені до неї, але потребують охорони на регіональному рівні у зв'язку із малочисельністю. На підставі цих списків Держуправлінням розроблено положення про регіонально-рідкісні види, які не занесені до Червоної Книги України, але знаходяться під загрозою зникнення та потребують захисту і охорони в межах Львівської області.

Смарагдова мережа (український переклад назви the Emerald Network) – це мережа природоохоронних територій європейського значення, яка створюється на виконання положень Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі. Україна ратифікувала цю конвенцію 1996 року, взявши на себе зобов'язання створити мережу Emerald. Мережа має мету зберегти види та екосистеми, які були визнані рідкісними на рівні всієї Європи.

Місто Стрий охоплене Смарагдовою мережею України у Львівській області – Долина річки Стрий: на території цього об'єкта зростає та проживає ряд видів та знаходяться біотопи, які мають дуже високу міжнародну цінність (*Території, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України («тіньовий список», частина 2) / Кол. авт., під ред. Борисенко К. А., Куземко А. А. – Київ: «LAT & K», 2019).*

Долина річки важлива для багатьох видів, включених до Червоної книги України (переважно рослин): осока дводомна (*Carex dioica* L.), булатка довголиста (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch), зозульки Фукса (*Dactylorhiza fuchsii* (Druce) Soó), зозульки плямисті (*Dactylorhiza maculata* (L.) Soó), зозульки травневі (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt & Summerhayes), зозульки бузинові (*Dactylorhiza sambucina* (L.) Soó), головатень високий (*Echinops exaltatus* Schrad.), коручка чемерникоподібна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz), коручка болотна (*Epipactis palustris* (L.) Crantz), косарики черепичасті (*Gladiolus imbricatus* L.), билинець комарниковий (*Gymnadenia conopsea* (L.) R.Br.), лілія лісова (*Lilium martagon* L.), зозулині сльози яйцеподібні (*Listera ovata* (L.) R.Br.), місячниця гірська (*Lunaria rediviva* L.), гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.), зозулинець чоловічий (*Orchis mascula* (L.) L.), плодоріжка салепова (*Orchis morio* L.), любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.), любка зеленоквіткова (*Platanthera chlorantha* (Cust.) Reichenb), водяний горіх (*Trapa natans* L.), траунштейнера куляста (*Traunsteinera globosa* (L.) Reichenb.).

Долина річки Стрий особливо важлива для видів, для збереження яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: кумка жовточерева (*Bombina variegata*, оцінка IN MOD), кумка червоночерева (*Bombina bombina*, оцінка IN MOD), тритон карпатський (*Lissotriton montandoni*, оцінка IN MOD/IN MIN), щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata*, оцінка IN MIN), перлівниця товста (*Unio Crassus*, оцінка IN MOD/CD). Річка також є особливо ажливою для нерестових міграцій риб, гніздування та харчування для птахів.

Також на цій території виявлено підорлика малого (*Aquila pomarina*), для збереження популяції якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінка IN MOD/CD).

На території м. Стрий знаходяться ботанічні пам'ятки природи:

- Віковий дуб - ботанічна пам'ятка природи місцевого значення з 1984 року (вул. І. Мазепи, 4; площа - 0,05 га);



- Магнолія - ботанічна пам'ятка природи місцевого значення з 1984 року (вул. Т. Шевченка, 70; площа - 0,05 га);



- Дуб Івана Франка - ботанічна пам'ятка природи місцевого значення з 1984 року (вул. Гайдамацька, 15; площа - 0,05 га).



Загалом, тваринний світ території Стрийської громади (в меншій мірі міста, та територій, що плануються до включення в межі населеного пункту) представлений 99 видами хребетних тварин, які зокрема належать до класів – Земноводні (6), Плазуни (4), Птахи (65) і Ссавці (24).

В долині річки Стрий (як і в межах водоохоронних зон інших водних

об'єктів) місцева флора представлена здебільшого річководолинною рослинністю та луками (полин, м'ята, лопух, кропива, звіробій, барвінок, пирій, ромашка, борщівник, конюшина, суниця лісова тощо).

Також тут зростають тополі, берези, верби, шипшина, ожина, глід, бузина, хвощі, мохи та гриби.

Серед місцевої біоти найчастіше зустрічаються заєць сірий, лисиця, ласка, кріт, ящірки, вуж, гадюка звичайна, жаби, горобці, голуби, ластівки, шпак, дрозд, синиці, яструб, сови.

Іхтіофауна представлена такими видами як пічкур, підуст, марена, йорж, судак, сом, вугор, карась, верховодка, форель, в'юн.

Населення. Чисельність населення Стрийської міської територіальної громади станом на 1 січня 2021 року становила 99050 осіб (4% населення області та 30,7% населення Стрийського району). Частка міського населення становить 62,6%, а у селах проживає 37,4% населення громади. Більшу частину населення громади становлять жінки – 52,4%.

Територія і щільність населення (на початок року) - Територія, Рік, Зміст		
	Територія, тис. кв.км	Щільність наявного населення, осіб на 1 кв.км
Стрийський район		
2022	3,9	82,1
Примітки: Зміст Територія, тис. кв. км Площа територій наводиться за даними Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру		

Для громади характерним є низький коефіцієнт народжуваності, унаслідок чого спостерігається істотне переважання чисельності померлих над чисельністю народжених. Найвищі темпи депопуляції властиві для сільського населення.

Міграційний рух населення за типом місцевості (осіб) - Територія, Тип місцевості, Рік, Показник, Зміст			
	міждержавна міграція		
	Кількість прибулих	Кількість вибулих	Міграційний приріст, скорочення (-)
Львівська область			
Міська та сільська місцевості			
2020	769	670	99
2021	767	264	335
міська місцевість			
2020	659	604	55
2021	677	235	273
сільська місцевість			

2020	110	66	44
2021	90	29	62

Об'єкт опрацювання та містобудівні умови. Ділянка проектування знаходиться в західній частині міста Стрий на території існуючого полігону твердих побутових відходів.

Полігон ТПВ за класом санітарної характеристики відноситься до об'єктів II класу з санітарно-захисною зоною 500 м.

Територія, охоплена ДПТ, вільна від житлової забудови та цінних зелених насаджень; відомі об'єкти культурної спадщини в її межах – відсутні.

Території з природоохоронним статусом в межах ДПТ відсутні.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Даний проєкт ДПТ розробляється з метою розміщення біогазової установки на території існуючого полігону твердих побутових відходів. Потенційний вплив від функціонування об'єкта може охоплювати всі компоненти довкілля.

Атмосферне повітря:

Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення (т) - Територія, Забруднюючі речовини, Рік	
	2021
Стрийський район	
Викиди забруднюючих речовин - усього	5 444
Діоксид сірки	114
Оксид вуглецю	1 439
Діоксид азоту	545
Метан	2 461
Неметанові леткі органічні сполуки	111
Речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	650
Інші	124
У розрахунку на 1 кв.км	1,4
У розрахунку на 1 особу, кг	17,0

Стаціонарне джерело забруднення атмосфери — підприємство, цех, агрегат, установка або інший нерухомий об'єкт, що зберігає свої просторові координати протягом певного часу і здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферу.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися після отримання дозволу.

Транспортно-дорожній комплекс — одне з найпотужніших джерел забруднення навколишнього середовища. Гази, які виділяються внаслідок спалювання палива у двигунах внутрішнього згорання, містять більше 200 найменувань шкідливих речовин, у тому числі канцерогени. Нафтопродукти, залишки від стертих шин та гальмівних колодок, сипкі і пилові вантажі, хлориди, які використовують для посипання доріг взимку, забруднюють придорожні смуги та водні об'єкти.

Вихлопні газы накопичуються у нижніх шарах атмосфери, тобто шкідливі речовини знаходяться в зоні дихання людини. Тому автомобільний транспорт варто віднести до категорії найнебезпечніших джерел забруднення повітря поблизу автодоріг. Відпрацьовані газы двигунів автомобілів містять висококонцентровані токсичні компоненти, що є основними забруднювачами

атмосфери. Час, протягом якого шкідливі речовини природним чином зберігаються в атмосфері, оцінюється від десяти діб до півроку.

Близько 20 відсотків забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферу стаціонарними джерелами, є мутагенами і несуть загрозу здоров'ю не тільки нинішнього, а й наступних поколінь. Оцінюючи розміри шкоди для здоров'я, необхідно брати до уваги, що хімічне забруднення атмосферного повітря, по-перше, знижує адаптаційні можливості організму і, як наслідок, стійкість до негативних чинників іншої етіології, по-друге, підвищує рівень захворюваності, насамперед органів дихальної системи, і, по-третє, негативно впливає на рівень смертності населення. Дані проведених в Україні досліджень свідчать, що у населення, яке проживає в місцях з інтенсивним забрудненням атмосферного повітря, підвищується кількість імунодефіцитів. Це є однією з причин підвищення рівня інфекційних захворювань, а також відсутності належного ефекту від проведення вакцинації населення. Зростає кількість захворювань на хронічний бронхіт і поширеність бронхіальної астми. У країні спостерігається підвищення рівня онкологічних захворювань. У їх структурі на перші місця вийшли злоякісні новоутворення дихальної системи. Найменшу очікувану тривалість життя при народженні мають жителі міст з розвинутою металургійною та хімічною промисловістю у так званих антропогенно-завантажених регіонів, на противагу містам, де такої промисловості немає і через це повітря забруднюється менше.

За даними Державної екологічної інспекції України (<https://www.dei.gov.ua/>), аналіз поточної ситуації з приведення вітчизняних природоохоронних практик із захисту атмосферного повітря у відповідність до стандартів Євросоюзу засвідчує, що комплексність проблематики і відсутність напрацьованих механізмів регулювання екологічного стану атмосферного повітря, які б забезпечували його прогнозовану якість і дотримання природоохоронних стандартів, створює перешкоди перспективі гармонізації природоохоронного законодавства, та встановлює невідповідність вимогам Європейського природоохоронного права. Наразі є нагальна потреба у розробці більш жорстких нормативів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами викидів, а також введення щорічного контролю викидів на токсичність з пересувних джерел.

Також до заходів, які слід впроваджувати на захист атмосферного повітря, можна віднести (<https://sd4ua.org/>):

- мінімізацію та запобігання викидів шкідливих речовин в атмосферу шляхом застосування промисловими підприємствами екологічних фільтрів;
- перехід на експлуатацію екологічного транспорту та техніки;
- контрольовану утилізацію сміття;
- впровадження комплексних «зелених» альтернатив.

На полігонах ТПВ зазвичай атмосферне повітря забруднюється під час

гниття та горіння побутових відходів, а також випаровування з поверхні сміттєзвалища. Під час спалювання побутових відходів з продуктами згорання в атмосферу надходять: пил 150–250 мг/м³; SO₂ – 50–200 мг/м³; HCL – 200–1000 мг/м³; CO – до 0,3 %; альдегіди та органічні кислоти – 0,3–1,5 %; канцерогенні речовини – 6,5–7 мг/т сміття; наявні сліди HF і діоксинів.

Навіть у разі спалювання твердих побутових відходів на спеціальних заводах, які є у великих містах, в атмосферу надходять продукти згорання. Шлак накопичується, і його поверхня є потужним джерелом пилу.

Одним із основних факторів впливу полігонів твердих побутових відходів на атмосферу є звалищний газ – газ, що утворюється в результаті анаеробного бродіння відходів у тілі полігону. Основними компонентами звалищного газу є парникові гази: двооксид вуглецю та метан. Крім того, сміттєзвалища містять багато токсичних органічних сполук, які є джерелами забруднення атмосфери та неприємного запаху. Виділення ЗГ залежить від багатьох параметрів: вологості, кислотності, щільності, хімічного та морфологічного складу, а також від терміну зберігання ТПВ. Морфологічний склад ТПВ є визначальним для складу ЗГ та для інтенсивності його виділення. Він суттєво залежить від рівня розвитку країни, пори року, географічного розміщення. Відомо, що максимальні об'єми утворення ЗГ спостерігаються протягом перших років генерації, коли основний внесок мають матеріали, що легко розкладаються (харчові продукти, папір, деревина). На долю довгострокових емісій, за рахунок матеріалів, що важко розкладаються, припадає не більше 20 % від загального об'єму емісії. Проте враховуючи тенденції збільшення вмісту в ТПВ таких матеріалів, сьогодні спостерігається збільшення об'ємів довгострокових емісій, а відповідно виникає задача моніторингу законсервованих полігонів, які є джерелами емісії ЗГ протягом десятків і сотень років після закриття полігону. Крім основних компонентів до складу ЗГ полігонів ТПВ входять такі мікрокомпоненти: толуол, аміак, ксилол, оксид вуглецю, двооксид азоту, формальдегід, етилбензол, ангідрид сірчистий та сірководень. Сумарний їх об'єм не перевищує 3% від загального об'єму біогазу. Проте гранично допустимі концентрації цих газів суттєво менші ніж допустимий рівень метану (в 100–1000 разів). Тому слід очікувати, що вони можуть чинити токсичний вплив на живі організми, зокрема й на людину (*тут і надалі – за Молчанова А. В.*).

Водні ресурси:

Щодо формування якості води у світі, що визначає безпеку водокористування, то зберігається тенденція в бік її погіршення. Щороку фактично близько 3,5 мільйонів випадків смертей пов'язують з неякісним водопостачанням у зв'язку з недотриманням правил гігієни.

Система питно-господарського водопостачання ґрунтується на переважному використанні незахищених від техногенного забруднення поверхневих вод. Як результат питне водопостачання у Львівській області на

80 % забезпечується з поверхневих джерел, а в окремих регіонах майже на 100 % (Г. Гринчишин).

Проблема якості води з кожним роком ускладнюється. Практично всі поверхневі джерела водопостачання Львівщини впродовж останніх десятиліть інтенсивно забруднюються.

Природними джерелами забруднення річок є ерозія ґрунтів, мертва флора та фауна, антропогенними – речовини, що надходять до водних об'єктів в процесі діяльності людини. Великі площі сільськогосподарських угідь піддаються впливу різних обробок пестицидами і добривами, збільшуються території смітників. Багато промислових підприємств скидають стічні води прямо в річки. Стоки з полів також надходять у річки й канали. Забруднюються і підземні води – найважливіший резервуар прісних вод.

Поживні речовини (азот амонійний, азот нітритів, азот нітратів, фосфор фосфатів, загальний фосфор) надходять від точкових джерел забруднення, сільського господарства і дифузних джерел (поверхневого стоку). Збільшення вмісту нітритів і нітратів у поверхневих і підземних водах веде до забруднення питної води і до розвитку деяких захворювань. Дифузні джерела частково природного та антропогенного походження (переважно сільське господарство).

Органічні речовини (розчинений кисень O₂), біохімічне споживання кисню (БСК), перманганатна окиснюваність (ПО), хімічне споживання кисню (БО) надходять через природні та антропогенні джерела забруднення. Особливо концентрація органічних речовин збільшується в літній межений період.

До пріоритетних речовин відносяться нафтопродукти, пестициди (ядохімікати), синтетичні детергенти (миючі засоби), феноли. Вони надходять у водойми з відходами промисловості, побутовими і сільськогосподарськими стічними водами.

Водовідведення у поверхневі водні об'єкти (млн куб.м) - Територія, Зміст, Рік	
	2021
Стрийський район	
Водовідведення у поверхневі водні об'єкти	9,3
забруднені зворотні води	3,2
нормативно очищені води	1,9

Найбільшими забрудниками басейну Дністра є промислові підприємства і об'єкти житлово-комунального господарства. Особливо забруднюються водні об'єкти басейну солями амонію, нафтопродуктами, важкими металами.

Головними причинами забруднення поверхневих вод Дністровського басейну є:

- скидання неочищених і недостатньо очищених комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти і через систему міської каналізації;
- потрапляння у водні об'єкти забруднюючих речовин з поверхневим стоком води із забудованих територій і сільгоспугідь;
- ерозія ґрунтів на водозабірній площі.

Проблема забрудненості річок промисловими стоками залишається і надалі актуальною. Відходи нафто- і газодобувних підприємств без необхідної фільтрації потрапляють у річку, де не відбувається належним чином процес самоочищення. На річці Стрий розташовані три зі ста найбільших забруднювачів природного середовища України: Акціонерне товариство «Нафтопереробний комплекс Галичина» (м. Дрогобич), Роздільське ДГХП «Сірка» і ПАТ Стебницьке гірничо-хімічне підприємство «Полімінерал».

На сьогоднішній день, із зниженням обсягів виробництва промислове навантаження значно знизилося, хоча інші види забруднень не зменшилися.

Залишаються загрозливими обсяги змиву хімічних добрив, що застосовуються в сільському господарстві на прилеглих територіях. Проте найбільш гостру проблему в басейні створюють скиди неочищених стічних вод. Останнім часом людське недбальство призвело до того, що прибережні зони річок заповнили побутові відходи та пластик. Від подібного лиха потерпають і річки, в руслах яких виникають цілі сміттєві затори.

Отже, найбільш актуальними екологічними проблемами в басейні ріки Дністер залишаються:

1. Надмірне антропогенне навантаження на водні об'єкти внаслідок екстенсивного способу ведення водного господарства привело до кризового зниження самовідтворюваних можливостей річок і виснаження водноресурсного потенціалу.

2. Стала тенденція до значного забруднення водних об'єктів внаслідок неврегульованого відведення стічних вод від населених пунктів, господарських об'єктів і сільськогосподарських угідь.

3. Використання відсталих технологій сільськогосподарського виробництва, низька ефективність комунальних очисних споруд, які призводять до забруднення води органічними і біогенними речовинами.

4. Недосконалість економічного механізму водокористування і реалізації водозахисних заходів.

5. Погіршення якості питної води в результаті незадовільного екологічного стану джерел питного водопостачання.

6. Недостатня ефективність існуючої системи управління охороною і використанням водних ресурсів внаслідок недосконалості нормативно-правової бази і організаційної структури управління.

7. Відсутність автоматизованої постійно діючої системи моніторингу стану річки Стрий, якості питної води і стічних вод в системах водопостачання і водовідведення населених пунктів і господарських об'єктів.

(ЕКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА МАЛИХ РІЧОК ПЕРЕДКАРПАТТЯ. Шифр ЕХМРП).

Чиста вода стає стратегічною сировиною і тому проблеми водоочищення і водокористування стають все більш актуальними. Величезну роль вода має в промисловості, де вона застосовується в різних технологічних процесах: для охолодження і нагрівання рідин, газів і обладнання; як розчинник; для приготування і очищення технологічних розчинів; в якості джерела пара для вироблення електроенергії; для транспортування матеріалів і сировини по трубах; для видалення відходів і багатьох інших застосувань.

Захист води від забруднення - одне з найважливіших світових завдань, а ефективне і економічне використання води в промисловості має бути позначено як один з пріоритетів нашої держави (<https://ecolog-ua.com/>). Для цього впроваджуються:

- сучасні підходи до очистки води;
- екологічна відповідальність промислових підприємств в сфері скидання стічних вод;
- контроль складу і властивостей стічних вод;
- моніторинг якості стічних вод.

Переважає більшість полігонів ТПВ в Україні не відповідають санітарним нормам. Внаслідок цього виникла велика кількість екологічних проблем, а саме: забруднення підземних вод фільтратом із цих звалищ шляхом інфільтрації забруднених вод у підземні водоносні горизонти та міграції забруднюючих компонентів разом з підземним потоком. Найбільш уразливими компонентами навколишнього середовища при цьому є ґрунтові та поверхневі води, породи зони аерації, також забруднюється атмосферне повітря. Запобігання ризику забруднення навколишнього середовища від полігонів та звалищ ТПВ залежить від знань про закономірності міграції хімічних елементів та органічних сполук.

З підземними водами від звалищ відходів у ґрунти потрапляє велика кількість забруднювальних речовин, які потім надходять до підземних (особливо ґрунтових) вод і у відкриті водойми, що призводить до забруднення джерел водопостачання населення. Крім того, внаслідок розчеплення органічних речовин відходів, особливо тих, що легко загнивають, утворюються гази з неприємним запахом (NH_3 , H_2S , $\text{C}_8\text{H}_7\text{N}$, меркаптани), які забруднюють атмосферне повітря. Ці негативні прояви впливають на утворення гідрохімічної небезпеки, а також небезпеки забруднення атмосферного повітря.

Ґрунти та надра:

Найістотнішими причинами погіршення якості земельних ресурсів в Україні є:

- 1) вторинне засолення ґрунтів;
- 2) підтоплення та висушування земель;
- 3) антропогенно-техногенне забруднення ґрунтів.

Реакція ґрунтового розчину – важливий показник родючості ґрунтів, який істотно впливає на ріст і розвиток рослин та активність мікробіологічних хімічних, біохімічних процесів. Від реакції ґрунту значною мірою залежить засвоєння рослинами поживних речовин ґрунту і добрив, мінералізація органічної речовини, ефективність внесених добрив, урожайність сільськогосподарських культур та його якість. Основною причиною підкислення ґрунтового розчину є відсутність заходів з хімічної меліорації земель та вирощування рослинницької продукції виключно за рахунок поживних речовин мінеральних добрив. Крім того, більшість ґрунтів Львівщини за своїм складом і властивостями на генетичному рівні схильні до підкислення.

Гумус є найважливішою складовою ґрунту та визначальним показником його родючості. Гумус активізує біохімічні й фізіологічні процеси, посилює обмін речовин і загальний енергетичний рівень процесів у рослинному організмі, сприяє посиленому надходженню в нього елементів живлення, що в кінцевому підсумку супроводжується підвищенням урожаю та поліпшенням його якості. Гумусний стан ґрунтів – матриця, яка визначає всі їхні властивості, в тому числі і всі ґрунтові режими. Тому вміст гумусу в ґрунті є інтегральним показником рівня його потенційної і ефективної родючості. Поліпшення гумусного стану ґрунтів є генеральним напрямком їх родючості та підвищення екологічної стабільності агроландшафтів.

В результаті проведеного аналітичного контролю ґрунтів в межах санітарно-захисних зон та в місцях накопичення відходів підприємств Львівської області слід зазначити, що забруднювачами земельних ресурсів є в основному промислові відходи та накопичувачі побутових відходів (сміттєзвалища, мулові майданчики).

Аналіз ґрунтів з точки зору оцінки якості навколишнього середовища – це кількісне визначення шкідливого (надлишкового) вмісту шкідливих елементів та ступінь забруднення ґрунту, тобто потрапляння в нього різних хімічних речовин, токсикантів, відходів сільськогосподарського і промислового виробництва. Програмою агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення передбачено дослідження ґрунтів на вміст солей важких металів, залишкових кількостей пестицидів (ЗКП), зокрема, ДДТ і його метаболітів та ізомерів ГХЦГ. Ґрунт є основним джерелом їх надходження в продукти харчування, а через них і в організм людини. У багатьох випадках важкі метали містяться у ґрунтах в незначних кількостях і не є шкідливими. Проте, концентрація їх у ґрунті може збільшуватись за рахунок викидів вихлопних газів транспортними засобами, внесення фосфорних та органічних добрив, застосування пестицидів та інших агрохімікатів. Стійкість ґрунтів до забруднення важкими металами різна і залежить від їх буферності. Ґрунти з високою адсорбційною здатністю і

відповідно, високим вмістом глини, а також органічної речовини можуть утримувати ці елементи, особливо у верхніх горизонтах.

Порушення (руйнування) ґрунтів — складний комплекс антропогенних і природних процесів зміни фізико-хімічних і механічних характеристик ґрунту. Як правило, першою причиною порушення ґрунтів є процеси, ініційовані діяльністю людини (це, наприклад, механічна обробка ґрунтів, трансформація шарів землі в будівництві, переущільнення ґрунтів унаслідок діяльності транспорту, випасання худоби, зрошення або інші зміни режиму ґрунтових і поверхневих вод, забруднення ґрунтів та ін.). Результати цих первинних змін можуть багаторазово посилюватися під впливом природних чинників, наприклад, вітру, дощових потоків тощо. Ерозія ґрунтів — це процес захоплення часток ґрунту та їх виношування водою або вітром, а також процес руйнування верхніх, найродючіших шарів ґрунту.

За результатами агрохімічної паспортизації ґрунтів земель сільськогосподарського призначення концентрації найбільш екологічно небезпечних хімічних елементів (свинець, кадмій, ртуть, мідь, цинк) в основному знаходяться на рівні їхніх фонових значень. На відміну від даних щодо високих рівнів забруднення ґрунтів (5-15 ГДК) у промислових містах і промзонах підприємств, у ґрунтах земель сільськогосподарського призначення незначне перевищення ГДК важких металів зустрічаються лише на угіддях, що безпосередньо прилеглі до цих об'єктів. Однак для оцінки небезпеки забруднення ґрунтів земель сільськогосподарського призначення більше значення мають не абсолютні концентрації в них важких металів, а їх накопичення у рослинницькій і тваринницькій продукції (ДУ «Інститут охорони ґрунтів України»).

Земельний фонд за видами угідь (на кінець року; га)*

Рік	2012	2013	2014	2015
Стрийський район				
Загальна земельна площа	80771	80771	80771	80771
Сільськогосподарські землі	47155	47152	47053	47033
Землі лісового фонду	24816	24816	24815	24815
Забудовані землі	3176	3179	3278	3298
Відкриті землі заболочені	121	121	121	121
Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	3477	3477	3477	3477
Землі водного фонду	2027	2027	2027	2027

* за даними статистичної звітності б-зет.

Забруднення ґрунтів відбувається: під час видобутку корисних копалин та при їх збагаченні, внаслідок захоронення відходів виробництва та побутового сміття, під час ведення бойових дій, при проведенні військових навчань, випробувань, внаслідок аварій та катастроф. Ґрунти істотно забруднюються також під час опадів в зонах розсіювання викидів в атмосферу.

Розвиток промисловості і накопичення продуктів техногенезу в ґрунті обумовлює необхідність розробки і впровадження інтенсивних методів захисту ґрунтового покриву.

Стратегічним напрямом в охороні природи є впровадження безвідходних технологій, замкнутих циклів виробничого водопостачання, ефективних пилогазоочисних споруд, що дозволило б зменшити навантаження на ґрунт в 100-250 разів (<http://www.novaecologia.org/>).

Головними завданнями щодо збереження і поліпшення якості ґрунтів є заходи із запобігання ерозії, підтримання в належному стані діючих осушувальних споруд і будівництво нових, вапнування, внесення науково обґрунтованих норм органічних та мінеральних добрив, недопущення забруднення шкідливими речовинами.

Забруднення від полігонів твердих побутових відходів поширюється у ґрунт стічними, інфільтраційними та підземними водами, незважаючи на встановлені очисні споруди. Коли забруднення надходять у великій кількості, вміст розчинного кисню знижується до рівня, якого недостатньо для життя живих організмів. До різкого зниження інтенсивності біохімічних процесів призводять важкі метали (Pb, Cu, Zn, Cd, Hg), що містяться в побутових відходах. Вони характеризуються також мутагенною і токсичною дією щодо живих організмів у ґрунті.

Ґрунтовий покрив є одним із депонуючих середовищ. Його екологічний стан великою мірою залежить від різних факторів. Основними джерелами його забруднення в межах впливу полігону є: фільтратні стоки, кислі гудрони, присутні в атмосфері забруднюючі речовини надходять у ґрунти, а наявні в ньому рухомі форми токсичних речовин частково поглинаються рослинами, частково з дощовими і талими водами проникають у підземні водоносні горизонти.

Незадовільний стан геологічного і суміжних з ним середовищ у зоні впливу полігонів і неорганізованих звалищ пов'язаний з тим, що місця видалення відходів не відповідають санітарно-гігієнічним нормам і експлуатуються без застосування превентивних і надійних заходів ізоляції їх від підземних вод.

Поводження з відходами:

Станом на сьогодні спостерігається загальне погіршення екологічної ситуації та виснаження природно-ресурсного потенціалу. Соціально-

економічна розбалансованість та негативні зміни у довкіллі вимагають наукового обґрунтування пріоритетів подальшого розвитку. Серед таких першочергових завдань домінуючим є формування нових концептуальних підходів до забезпечення ефективного використання вторинних ресурсів та охорони навколишнього середовища.

Невирішеною екологічною проблемою в Україні залишається санітарне очищення міст та інших поселень від шкідливих побутових відходів і їх утилізація. Щорічно їх накопичується близько 1,5–2 млрд. тонн, і лише 10–15% від цієї кількості використовується в якості вторинних матеріальних ресурсів. Інша частина складається та нагромаджується на звалищах, площа яких сягає понад 160 тис. га.

Полігони для захоронення твердих побутових відходів мають термін використання близько 30 років, нині вони заповнені в середньому на 90% або повністю вичерпали свій ресурс. Відсутні спеціалізовані полігони за видами відходів, що призводить до складування як промислових, так і побутових відходів без сортування на полігонах, переводячи їх в ранг екологічно небезпечних об'єктів. Нині ще не повністю вирішена проблема, пов'язана зі збиранням, сортуванням і переробкою використаної тари й упаковки, інших елементів твердих побутових відходів у курортно-рекреаційній сфері. Фахівці акцентують увагу на необхідності поетапного вирішення цього питання, затвердження нормативної документації щодо маркування полімерної тари та впровадження його на промисловому рівні, що дало б змогу ідентифікувати полімерні відходи й одержувати якіснішу вторинну сировину.

За даними інформаційно-аналітичного огляду стану довкілля у Львівській області за I квартал 2020 року, підготовленого Департаментом екології та природних ресурсів ЛОДА, не менш гострою, ніж у попередні роки, залишається проблема екологічно безпечного збирання, видалення твердих побутових відходів (далі – ТПВ). В області за даними моніторингу та інформації райдержадміністрацій та ОТГ Львівської області в I кварталі 2020 року налічувалося 185 сміттєзвалищ та 24 засмічення. На більшість сміттєзвалищ відсутня проєктна документація про відведення земельної ділянки, документи, що засвідчують право на землю, за винятком рішень органів місцевого самоврядування. На даний час в області відсутні діючі полігони твердих побутових відходів, сміттєпереробні та сміттєспалювальні заводи.

Згідно зі статистичними даними, на території Львівської області налічується понад 219 млн. тонн відходів, з них 36,886 тис. тонн відходів I–III класу небезпеки.

Одним із небезпечних відходів є відпрацьовані джерела енергії: батарейки, акумулятори від телефонів, інших електронних засобів.

	2018	2019	2020
Стрийський район			
Утворено	7 843	6 202	62 657
Зібрано, отримано	613	331	984
Утилізовано	21	16	36
Спалено	1 137	426	426
Передано на сторону	2 409	5 997	46 035
Видалено у спеціально відведені місця чи об`єкти	-	-	-
Видалено у місця неорганізованого зберігання	-	-	-
Накопичено протягом експлуатації, у місцях видалення відходів на кінець року	-	-	-
Примітки:			
Зміст Утворено З урахуванням обсягів відходів, зібраних підприємствами від домогосподарств.			
Зміст Видалено у місця неорганізованого зберігання У 2014-2016 роках - розміщено на стихійних звалищах.			
Зміст Накопичено протягом експлуатації, у місцях видалення відходів на кінець року До 2013р. наведено дані з урахуванням відходів, тимчасово розміщених у спеціально відведених місцях чи об`єктах.			

Наявні сміттєзвалища відповідають чинним нормативам щодо екологічно безпечного захоронення або утилізації і є джерелами забруднення усіх компонентів довкілля регіону: атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих та підземних вод. Для ефективної оцінки їхнього впливу на довкілля, моделювання і прогнозування екологічної ситуації необхідно створити кадастр усіх місць накопичення небезпечних відходів з даними про локалізацію, приналежність, період існування, об`єми і класи небезпечних речовин, можливості утилізації або перезахоронення. В останні роки ситуація зрушилася в позитивний бік, оскільки центральна і місцева влади, за фінансової підтримки ЄС, розпочала вивезення й утилізацію особливо небезпечних і токсичних відходів з прикордонних регіонів.

Метою Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року є створення умов для підвищення стандартів життя населення шляхом впровадження системного підходу до поводження з відходами на державному та регіональному рівні, зменшення обсягів утворення відходів та збільшення обсягу їх переробки та повторного використання.

Питання управління промисловими відходами в Україні врегульоване на законодавчому рівні, але існують такі недоліки, як невизначеність пріоритетних цілей та недостатній рівень інтеграції питань охорони навколишнього природного середовища у галузевій стратегії, програми і заходи. Ефективне розділення промислових відходів є ключем для подальшого їх використання як вторинного ресурсу або проведення їх послідуочної утилізації/переробки, видалення шляхом застосування

відповідних технологій.

Накопичення побутових відходів на міському сміттєзвалищі – одна із найсуттєвіших екологічних проблем Стрийської міської територіальної громади.

Діючий полігон ТПВ у м. Стрий є найбільшим за розмірами полігоном у Львівській області. Цей полігон працює в режимі перезавантаження з порушеннями нормативних вимог, оскільки захоронення сміття на ньому проводиться з 1949 року. Полігон приймає сміття із Стрийської міської територіальної громади, міст Трускавця, Дрогобича, Сколе, Східниці, Львова та з інших населених пунктів з-поза меж територіальної громади. За період його експлуатації захоронено близько 700,0 тис. т. побутових відходів. Накопичене сміття періодично самозапалюється. Це спричиняє високий рівень пожежної небезпеки на території полігону, особливо у літній період.

Недоліками захоронення побутових відходів є те, що воно відбувається без сортування та пресування на компоненти, не здійснюється відокремлення цінної вторинної сировини, що призводить до розкладання відходів та утворення шкідливих викидів, які забруднюють атмосферне повітря та ґрунтові води, погіршують стан довкілля.

На сміттєзвалищі відсутні системи захисту поверхневих вод, вилучення та знешкодження фільтратів. За результатами проведених лабораторних досліджень в санітарно-захисній зоні сміттєзвалища виявлялись перевищення ГДК солей важких металів, зокрема нікелю в 6-39 разів, міді в 1,3-4,0 рази, цинку в 4,2-5,4 разів, хрому в 1,1-22 рази, а свинцю у 2,1 рази.

Для вирішення ситуації зі сміттєзвалищем на початку травня 2021 року владою громади підписано договір із ТОВ «Грінера Стрий» щодо управління Стрийським полігоном захоронення ТПВ. Компанія, яка взяла в управління полігон до кінця 2023 року, має забезпечити низку технічних рішень, зокрема, щодо згрупування та утрамбування сміття, викладення схилу сміття під кутом 18°, перешарування і накриття сміття шаром ґрунту до 30 см. У 2021 році компанією встановлено в місті 280 нових контейнерів та облаштовано 52 контейнерні майданчики.

Станом на 2022 рік 14 з 16 гектарів хаотичного сміттєзвалища вже перешаровані та втрамбовані з встановленими нормативними схилами. Залишилися тільки робочі карти. Працюють моніторні свердловини, які контролюють стан підземних вод та встановили чотири пасивні газові свердловини. По периметру територію огородили, повністю впорядковали офіс з робочими місцями та побутовою зоною. Працює цілодобовий онлайн відеонагляд. Окрім цього, сьогодні компанія обслуговує 54 контейнерні майданчики в Стрию, звідки сміття вивозиться щодня.

Здоров'я населення:

Кількість живонароджених, померлих і природний приріст (скорочення) населення - Територія, Рік, Стать, Зміст, Тип місцевості

	Живонароджені			Померлі			Природний приріст, скорочення (-)		
	Міська та сільська місцевості	міська місцевість	сільська місцевість	Міська та сільська місцевості	міська місцевість	сільська місцевість	Міська та сільська місцевості	міська місцевість	сільська місцевість
Стрийський район									
2021									
Обидві статі, осіб	2 417	987	1 430	5 335	2 304	3 031	-2 918	-1 317	-1 601
чоловіки, осіб	1 274	513	761	2 662	1 167	1 495	-1 388	-654	-734
жінки, осіб	1 143	474	669	2 673	1 137	1 536	-1 530	-663	-867
Обидві статі, на 1000 осіб наявного населення	7,5	6,5	8,5	16,6	15,1	17,9	-9,1	-8,6	-9,4
Примітки: Інформація наведена в адміністративно-територіальних межах на відповідну дату (рік) розрахунку.									

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, хімічне і біологічне забруднення повітря, води, ґрунтів, шум, антропогенні зміни клімату та зміна екосистем є одними з чинників, які безпосередньо впливають на стан здоров'я людини. Це закономірно, адже вживаючи забруднену воду, споживаючи продукти, вирощені на забруднених землях, щодня вдихаючи забруднене повітря, людина отримує дози різноманітних небезпечних речовин, які накопичуються та негативно впливають на її організм.

Захворюваність населення на окремі види хвороб (осіб) - Хворі, Хвороби, Територія, Рік			
	Львівська область		
	2019	2020	2021
Хворі з уперше в житті встановленим діагнозом			
ВІЛ-інфіковані	227	222	166
СНІД	248	98	207
Злоякісні новоутворення	8 866	7 039	7 614
Активний туберкульоз	1 261	878	958
Алкоголізм і алкогольні психози
Хворі, які перебували на обліку в медичних закладах на кінець року			
ВІЛ-інфіковані	2 520	2 562	2 586
СНІД	1 426	1 357	1 458

Злоякісні новоутворення	72 923	75 704	79 017
Активний туберкульоз	1 240	781	783
Алкоголізм і алкогольні психози

Примітки:
За даними Департаменту охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації.
Хвороби
Активний туберкульоз
З 2004 року скорочення кількості хворих на активний туберкульоз, які перебували на обліку, пов'язане з рішенням МОЗ України про перегляд контингентів осіб, що підлягають диспансерному нагляду.

За даними <http://ecoprostir.com/> Україна посідає четверте місце серед країн Європи за кількістю смертей через забруднення довкілля. Про це йдеться у звіті Глобального альянсу з питань здоров'я та забруднення. Для звіту було використано останні актуальні дані – за 2017 рік. Згідно з ними, забруднення довкілля є головним чинником передчасних смертей у світі. У 2017 році через екологічні негаразди загинуло 8,3 мільйона людей, тобто кожен сьомий передчасно померлий. Забруднення вбиває втричі більше людей, ніж СНІД, туберкульоз і малярія разом узяті, а також у 15 разів більше людей, ніж війни.

Середня очікувана тривалість життя при народженні за статтю, віковими групами та типом місцевості (років) - Територія, Стать, Рік, Тип місцевост, Вікова група																				
	Міська та сільська місцевості																			
	0	1 – 4	5 – 9	10 – 14	15 – 19	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 44	45 – 49	50 – 54	55 – 59	60 – 64	65 – 69	70 – 74	75 – 79	80 – 84	85 і старші	
Львівська область																				
чоловіки																				
2019	68,39	67,88	63,95	59,02	54,08	49,27	44,56	39,89	35,40	31,04	26,95	23,05	19,42	16,08	13,14	10,52	8,25	6,26	4,76	
2020	67,40	66,92	62,99	58,02	53,05	48,26	43,48	38,80	34,35	29,97	25,87	21,97	18,29	14,96	12,09	9,50	7,26	5,49	4,18	
2021	66,88	66,37	62,45	57,49	52,56	47,71	42,95	38,23	33,72	29,39	25,24	21,36	17,69	14,35	11,42	8,84	6,85	5,19	4,08	
жінки																				
2019	78,54	78,03	74,09	69,13	64,16	59,25	54,32	49,44	44,60	39,86	35,19	30,66	26,15	21,75	17,61	13,72	10,26	7,33	5,07	
2020	77,57	77,02	73,08	68,13	63,15	58,22	53,29	48,38	43,54	38,79	34,17	29,65	25,18	20,90	16,85	13,13	9,82	7,04	4,90	
2021	76,25	75,62	71,70	66,73	61,78	56,87	51,96	47,04	42,23	37,46	32,82	28,25	23,85	19,59	15,67	12,11	9,10	6,50	4,45	

Для забезпечення екологічної безпеки в зонах урбанізації та індустріалізації виникає необхідність здійснення постійного контролю та оцінки якості питної води, рослинницької та тваринницької продукції, стану здоров'я населення.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Екологічний паспорт Львівської області (2021 рік) визначає основні чинники та критерії для визначення основних екологічних проблем:

- Забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту.
- Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств, підприємств житлово-комунального господарства.
- Проблеми щодо умов скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти.
- Забруднення підземних водоносних горизонтів.
- Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону.
- Підтоплення земель та населених пунктів регіону.
- Поводження з відходами I-III класів небезпеки.
- Утилізація відходів гірничодобувної, металургійної, енергетичної та інших галузей промисловості.
- Організація контролю радіаційної безпеки щодо впливу на навколишнє природне середовище АЕС, об'єктів з радіоактивними відходами, при ліквідації накопичувачів (хвостосховищ) відходів виробництв з підвищеними рівнями радіоактивності та рекультивациі земель, що мають радіоактивне забруднення.
- Поширення екзогенних геологічних процесів.
- Охорона, використання та відтворення дикої фауни і флори.
- Проблеми природно-заповідного фонду.

Екологічні проблеми Львівщини, як і усіх регіонів України, потребують невідкладного вирішення, зокрема:

- 1) Проблеми, що вимагають вирішення на міжнародному рівні:
 - адаптація законодавства України до стандартів законодавства Європейського Союзу;
 - залучення грантових коштів не тільки на проекти та семінари, а на високотехнологічне та екологічне обладнання;
 - проблема утилізації токсичних відходів, імпортованих у Львівську область з Угорщини;
 - проблема утилізації небезпечних відходів в т. ч. батарейок, аналогів утилізації яких відсутні в Україні;
 - будівництво автобамів.
- 2) Проблеми загальнодержавного значення:
 - забруднення гідросфери скидами стічних вод промислових підприємств і

комунально-побутовими стічними водами;

- проблеми переробки відходів гірничодобувної, енергетичної та інших галузей промисловості;
- неврегульованість нормативно-правових актів стосовно погодження Регіональних планів управління відходами до 2030 року;
- будівництво сучасних полігонів з утилізації побутових відходів та санація існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм екологічної безпеки;
- невнесення в натуру і картографічний матеріал водоохоронних зон і прибережних захисних смуг;
- утилізація розсолів з Стебницького гірничо-хімічного підприємства «Полімінерал»;
- зменшити забруднення довкілля викидами транспортних засобів шляхом створення мережі постійних контрольно-регульовальних постів на автошляхах, де проводилися б як контрольні заміри так і регулювання паливної апаратури двигунів внутрішнього згоряння. Забезпечити більш жорсткіший контроль з боку контролюючих органів за експлуатацією пилогазоочисного обладнання та стабільного технологічного режиму підприємств;
- надання підприємствам податкових, кредитних та інших пільг у разі впровадження ними енерго і ресурсозберігаючих технологій; участь держави у фінансуванні екологічних заходів і будівництві екологічного призначення; в генеральних планах населених пунктів передбачити розв'язки транспортних шляхів та об'їзних доріг; запровадити встановлення каталізаторів та автомобілях старого випуску.

3) Проблеми місцевого значення:

- порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок області;
- підтоплення територій області;
- забруднення підземних водоносних горизонтів;
- проблема шахтних і кар'єрних вод;
- поширення екзогенних геологічних процесів;
- будівництво сучасних полігонів з утилізації побутових відходів та санація існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм екологічної безпеки;
- запланувати заходи щодо створення мережі пунктів спостережень та/або вдосконалення наявних мереж спостереження за якістю атмосферного повітря, які будуть відповідати європейським вимогам моніторингу.

4) Проблеми, вирішення яких не потребує залучення значних матеріальних (фінансових) ресурсів:

- збереження лісів;
- розвиток природно-заповідної справи;
- екологічна грамотність населення;
- сортування сміття в домогосподарствах.

Заявою про визначення обсягу СЕО визначено можливі впливи на

довкілля, пов'язані із внесення змін в «Детальний план території обмеженої вул. Нижанківського, залізничною колією, межею міста в м. Стрий» з метою розміщення біогазової установки:

- ймовірне зниження якості атмосферного повітря через діяльність проєктованого об'єкту;
- забруднення навколишнього середовища промисловими та побутовими відходами;
- хімічне забруднення довкілля;
- фізичний вплив (шум, вібрація тощо);
- соціальний вплив (умови праці та/чи побуту, цивільний захист тощо);
- техногенна та/чи антропогенна дія на поверхневі, підземні води та ґрунти.

До ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються даного ДПТ, можна віднести:

Сфера ризику	Характеристика
Якість атмосферного повітря	Погіршення якості атмосферного повітря в перспективі під час проведення будівельно-монтажних робіт (низька ймовірність) та під час здійснення планованої діяльності (середня ймовірність).
Забруднення ґрунтових вод	Забруднення підземних вод в перспективі під час проведення будівельно-монтажних робіт та під час здійснення планованої діяльності (середня ймовірність).
Руйнування / порушення ґрунтів	Під час освоєння територій відбуватиметься фізичне переміщення верхніх шарів ґрунту, їх ущільнення, частково привантаження та видалення із заміною, місцями ймовірно до глибини понад 1 м (висока ймовірність).
Порушення природного стану флори і фауни	Деструктивні процеси під час проведення будівельно-монтажних робіт та при експлуатації об'єктів. (низька ймовірність).
Здоров'я населення	Ризики техногенної природи: аварії, пожежі тощо (середня ймовірність).

Внаслідок росту виробництва, споживчої активності населення, нераціонального використання ресурсів, обмеженого залучення вторинних ресурсів у виробництво, відсутність дієвих організаційно-екологічних механізмів стимулювання рециркуляції відходів, проблема твердих побутових відходів набула глобального характеру. Існує необхідність створення систем управління відходами на місцевому та регіональному рівнях з резервуванням земельних ділянок для об'єктів поводження з

відходами за оптимізованими екологічнобезпечними технологіями. Також необхідно вдосконалювати як диференційоване вивезення ТПВ, так і їхню переробку.

Тверді побутові відходи несуть значну санітарну небезпеку, тому що є сприятливим середовищем для розвитку паразитичної фауни, патогенної мікрофлори (черевний тиф, дизентерія, туберкульоз та ін.), служать місцем розмноження переносників інфекційних захворювань – гризунів та мух. У разі підвищеного вітру летючі компоненти сміття забруднюють значну площу поблизу полігону.

Тому необхідним стає впровадження на полігонах ТПВ природоохоронних заходів, які дадуть змогу знизити їх навантаження на довкілля. Одним із найбільш актуальних та дієвих заходів є установка на полігонах систем збору та утилізації звалищного газу.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України 5 серпня 2020 р. № 695, є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

У цій Стратегії запроваджено нові підходи до державної регіональної політики у новому плановому періоді, а саме: перехід до територіально спрямованої політики розвитку на основі стимулювання використання власного потенціалу територій, надання підтримки окремим територіям, що характеризуються особливими проблемами соціально-економічного розвитку, високим історико-культурним потенціалом, екологічними умовами та потребами охорони навколишнього природного середовища.

Відповідно до Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» основними засадами державної екологічної політики є:

- збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища;
- досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку (ЦСР), які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку у 2015 році;
- сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку;
- інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку та у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;
- міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування

екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, а також комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища;

- забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, підвищення рівня екологічної безпеки в зоні відчуження;
- забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;
- застосування принципів перестороги, превентивності (запобігання), пріоритетності усунення джерел шкоди довкіллю, "забруднювач платить";
- відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;
- стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоемності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів;
- упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основними принципами державної політики у сфері альтернативних видів палива є:

- сприяння розробці та раціональному використанню нетрадиційних джерел та видів енергетичної сировини для виробництва (видобутку) альтернативних видів палива з метою економії паливно-енергетичних ресурсів та зменшення залежності України від їх імпорту;
- поетапне збільшення нормативно визначеної частки виробництва і застосування біопалива та сумішевого палива моторного. Вміст біоетанолу в бензинах моторних, що виробляються та/або реалізуються на території України, становитиме:
 - у 2013 році - рекомендований вміст не менш як 5 відсотків (об'ємних);
 - у 2014-2015 роках - обов'язковий вміст не менш як 5 відсотків (об'ємних);
 - з 2016 року - обов'язковий вміст не менш як 7 відсотків (об'ємних);
- зменшення негативного впливу на стан довкілля за рахунок використання як сировини для виробництва альтернативних видів

палива відходів різного роду діяльності, додержання екологічної безпеки виробництва (видобутку), транспортування, зберігання та споживання альтернативних видів палива;

- підтримка розвитку науково-технічної бази виробництва (видобутку) альтернативних видів палива, пропаганда науково-технічних досягнень у цій сфері;
- підтримка підприємництва у сфері альтернативних видів палива на основі державного захисту інтересів підприємця;
- пропаганда серед населення економічних, екологічних, соціальних та інших переваг виробництва (видобутку) і споживання альтернативних видів палива;
- розвиток міжнародного науково-технічного співробітництва, широке використання можливостей світової науки і техніки у сфері альтернативних видів палива;
- запобігання штучному створенню монополій на ринку альтернативних видів палива, а у разі визнання в установленому законодавством порядку природних монополій здійснення контролю за їх діяльністю, недопущення зловживань монопольним становищем та обмеження монополізму, якщо необхідність такого обмеження не встановлена законодавством.

Згідно з дослідженнями українських вчених, найбільшу шкоду навколишньому середовищу спричиняють транспорт, промисловість, енергетика та сільське господарство. Тому питання про впровадження природозберігаючих технологій у цих сферах життєдіяльності стоїть особливо гостро.

Правильність розміщення промислових підприємств у плані населеного пункту є дуже відповідальною справою, в якій не можна допускати помилок. Слід уникати розміщення підприємств на погано провітрюваних, підлеглих інверсії чи розташованих у долинах із забудованими схилами територіях, з яких гази, що викидаються в атмосферу, можуть бути віднесені на території, що вимагають чистого повітря.

Санітарно-захисна зона – це територія поміж границею промислового вузла чи підприємства та границею сельбищної території. Санітарний розрив – це відстань від джерела шкідливих викидів в атмосферу до границі сельбищної території.

Одним з ефективних містобудівних заходів створення сприятливих умов мешкання є розміщення сельбищних територій з підвітряного боку щодо промислових районів.

Екологізація виробництва – це процес неухильного і послідовного впровадження систем технічних, управлінських та інших рішень, що дають змогу підвищувати ефективність використання природних ресурсів, поліпшувати чи зберігати якість природного середовища на локальному, регіональному і глобальному рівнях.

У соціально-економічному аспекті екологізація потребує переходу від витратного принципу (він включає ефективність не лише фінансово-ресурсних, а й природно-ресурсних витрат) до ресурсозберігаючих методів господарювання, відмови від екстенсивного розширеного споживання природних ресурсів, отримання максимуму корисності за умов мінімального використання сировини і незначного порушення балансу функціонування навколишнього середовища. Отже, екологізація – це процес постійної і послідовної розробки та впровадження у процес виробництва нових технологічних і управлінських рішень, які дають можливість підвищувати ефективність використання природних ресурсів із збереженням чи поліпшенням якості довкілля. Роль екологізації виробництва можна виявити через наступні функції: відтворювальну, просторову, соціально-екологічну. Відтворювальна функція екологізації виробництва ґрунтується на можливості створення оптимальних умов для збереження та відтворення природного потенціалу з метою ефективного використання його майбутніми поколіннями. Просторова функція визначається науково обґрунтованою системою екологічного районування, формуванням територіальних схем природокористування, виявленням розбіжностей усередині еколого-економічних районів. Вона сприяє оптимізації розміщення продуктивних сил, раціональному природокористуванню й охороні навколишнього середовища. Головна мета цієї функції – пошук оптимальних співвідношень між діяльністю людини і природою. Соціально-екологічна функція пов'язана з екологічним вихованням населення, підвищенням культури виробництва (С. І. Варламова, І. С. Варламова).

Основні пріоритети у сфері поводження з відходами:

- впровадження стандартів ЄС до нормативно-правової бази України у сфері поводження з відходами;
- мінімізація відходів за рахунок розроблення та впровадження технологій більш чистого виробництва, покращання екологічних характеристик продукції, зменшення обсягів пакувальних матеріалів на одиницю продукції;
- зниження техногенного впливу відходів на довкілля, особливо в районах концентрації промислового виробництва;
- розвиток вторинного ресурсокористування з відповідною інфраструктурою, що забезпечить сталу роботу переробних підприємств;
- удосконалення нормативно-технічного (стандарти), методичного, організаційного та інформаційного забезпечення сфери поводження з відходами.

За даними <https://ecolog-ua.com/> суттєвим аспектом виробництва біогазу є використання відновлюваних джерел енергії, що часто одночасно є відходами. Використання органічних відходів чи аграрної сировини створюють середовище для утворення екологічних ефектів при їх транспортуванні, зберіганні та використанні.

Експлуатація альтернативних джерел енергії на об'єктах альтернативної енергетики провадиться за умов:

- безпечного проведення робіт, здійснення державного нагляду за режимами споживання енергії;
- енергетичної безпеки, що гарантує технічне та економічне задоволення періодичних, поточних і перспективних потреб споживачів енергії;
- виконання технологічних вимог щодо виробництва, акумулювання, передачі, постачання та споживання енергії;
- додержання єдиних державних норм, правил усіма суб'єктами відносин, пов'язаних з будівництвом (створенням), експлуатацією, виведенням з експлуатації об'єктів альтернативної енергетики, систем диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;
- додержання правил експлуатації об'єктів альтернативної енергетики, що регламентуються нормативно-правовими актами, обов'язковими для виконання всіма суб'єктами підприємницької діяльності.

Протиаварійний захист та забезпечення екологічної безпеки при використанні альтернативних джерел енергії здійснюються шляхом:

- запобігання аварійним ситуаціям і ліквідації їх наслідків на об'єктах альтернативної енергетики за рахунок додержання вимог та правил;
- створення умов для розвитку, підвищення технічного рівня, безпечної експлуатації та охорони об'єктів альтернативної енергетики згідно із законодавством;
- підтримки необхідного балансу потужності та якості енергії, виробленої з альтернативних джерел, для забезпечення надійного і безаварійного функціонування з об'єднаною енергетичною системою України;
- здійснення нагляду за впровадженням нових систем протиаварійної автоматики та захисту об'єктів альтернативної енергетики, а також засобів зв'язку і диспетчерського (оперативно-технологічного) управління з енергетичними мережами України;
- здійснення нагляду за експлуатацією систем протиаварійної автоматики та захисту об'єктів альтернативної енергетики від несанкціонованого втручання.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Затвердження та виконання внесення змін в «Детальний план території обмеженої вул. Нижанківського, залізничною колією, межею міста в м. Стрий» з метою розміщення біогазової установки не призведе до виникнення екологічної небезпеки (дій та процесів, що можуть впливати на стан навколишнього природного середовища, яке внаслідок надмірного забруднення обмежує або виключає можливість життєдіяльності людини та впровадження господарської діяльності в цих умовах).

Важливим джерелом отримання біогазу є сміттєзвалища (<https://formula.kr.ua/>). Біогаз, який утворюється на них, називають «звалищним газом»; за своїм складом, окрім домішок токсичних речовин, він мало відрізняється від біогазу, що отримується в метантенках. Джерело звалищного газу - тверді побутові відходи, понад 50% яких - органічні матеріали, зокрема харчові залишки, папір, картон, деревина. При захороненні на полігонах, в умовах відсутності кисню створюються сприятливі умови для анаеробного бродіння. Звалищний газ утворюється незалежно від того, збирають його чи ні. Велика кількість метану при вільному поширенні звалищного газу створює серйозну загрозу для клімату нашої планети.

За оцінками експертної групи Міжурядової комісії зі зміни клімату, звалищний метан - це близько 18% всього метану, який утворюється на планеті. Окрім впливу на глобальні зміни клімату, звалищний газ викликає ряд негативних явищ локального характеру: його накопичення в спорудах створює вибухо- та пожежонебезпечні умови, негативно впливає на людей, що займаються обслуговуванням інженерних комунікацій та живуть поблизу полігонів захоронення ТПВ.

Сфера	Наслідки
Здоров'я населення	Не передбачається негативного впливу на стан здоров'я чи захворюваність, а також погіршення умов життєдіяльності місцевого населення. Рівні шуму, вібрації, іонізуючого випромінювання не перевищуватимуть норми допустимого впливу при дотриманні вимог чинного законодавства.
Атмосферне повітря	Не передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря при дотриманні технологічних процесів.

Водні ресурси	Не передбачається негативного впливу на водні ресурси та/чи збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води.
Відходи	Утилізація промислових та/чи побутових відходів здійснюватиметься на підставі договорів, укладених з відповідними ліцензованими організаціями.
Земельні ресурси	Не передбачається значних змін у топографії, характеристиках рельєфу / ґрунтів.
Біорізноманіття	Не передбачається негативного впливу на біорізноманіття, так як на даний час територія опрацювання входить до системи полігону ТПВ.
Природно-заповідний фонд	Не передбачається негативного впливу на території Смарагдової мережі та/чи інші об'єкти ПЗФ.
Культурна спадщина	Не передбачається негативного впливу на відомі пам'ятки.

Ймовірність того, що реалізація проектних рішень ДПТ призведе до таких можливих впливів на навколишнє природне середовище або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний вплив на довкілля, є невеликою.

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» встановлює правові та організаційні засади оцінки впливу на довкілля, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля не є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження вказаної планованої діяльності (виробництво біогазу).

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Полігон побутових відходів – інженерна споруда, яка призначена для захоронення побутових відходів і повинна запобігати негативному впливу на навколишнє природне середовище і відповідати санітарно-епідеміологічним і екологічним нормам. Біогазова установка – це споруди і технологічне обладнання, які продукують біогаз, використовуючи звалищний газ як сировину.

За результатами аналізу існуючого стану території щодо обмежень розвитку за принципами збереження і раціонального використання земельних ресурсів, дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище з урахуванням потенційних його можливостей, дотримання санітарних нормативів, встановлення санітарно-захисних зон, охорони та попередження забруднення джерел водопостачання, запобігання шкідливим впливам встановлено, що на проєктованій території відсутні особливо цінні землі і зелені насадження, залягання корисних копалин, а також немає поблизу об'єктів заповідних територій.

Даним ДПТ передбачено комплексний благоустрій території (облаштування проїзної частини та тротуарів в межах червоних ліній та в межах внутрішньої транспортної організації земельної ділянки, влаштування зовнішнього освітлення, збереження та впорядкування зелених насаджень), а також комплекс заходів з інженерної підготовки території, до яких включено вертикальне планування території та поверхневе водовідведення.

При розміщенні промислової зони слід враховувати збалансованість місць праці і місць проживання, формуючи при цьому взаємозв'язану систему обслуговування працюючих на підприємствах і населення прилеглих до промислової зони житлових районів.

Промисловий осередок за архітектурно-планувальними умовами і факторами формування поділений на містобудівні категорії, для кожної з яких призначений функціонально-адекватний склад підприємств, що розміщуються, які:

- виділяють виробничі шкідливості і вимагають залізничного транспорту, а також характеризуються особливими умовами виробництва, їх розміщують на віддаленні від сельбищних територій відповідно до санітарних і протипожежних норм;
- не виділяють шкідливих речовин, але вимагають залізничних під'їзних шляхів, що зумовлює необхідність і доцільність їх розміщення у периферійній частині. Віддалення таких підприємств від житлової забудови на значну відстань не є суворою необхідністю;
- не викидають виробничі шкідливості із невеликим вантажообігом (не більше 40 автомашин за добу в одному напрямку), що не вимагає влаштування залізничних колій. Такі підприємства вимагають мінімальних санітарно-захисних розривів і можуть розміщуватися поблизу сельбищної території.

На мінімальній відстані від житлової забудови (50 м) можуть бути розміщені підприємства наступних галузей:

- хімічні підприємства V класу;
- металургійні, машинобудівні та металообробні підприємства V класу;
- підприємства з обробки деревини V класу;
- текстильне виробництво та виробництво легкої промисловості V класу;
- виробництво з обробки тваринних продуктів V класу;
- виробництво з обробки харчових продуктів та смакових речовин V класу;
- виробництво будівельної промисловості V класу.

На відстані 100 м від житлової забудови може бути розміщено виробництво IV класу, 300 м – виробництво III класу; 500 м – виробництво II класу вищезазначених галузей.

Санітарно-захисна зона повинна бути озеленена, тоді вона повною мірою зможе виконувати роль захисного бар'єру від виробничого пилу, газів, шуму. Загалом на зовнішній межі санітарно-захисної зони, зверненої до житлової забудови, концентрації та рівні шкідливих факторів не повинні перевищувати їх гігієнічні нормативи (ГДК), на межі курортно-рекреаційної зони - 0,8 від значення нормативу. Велике значення з санітарно-гігієнічної точки зору має благоустрій території, що вимагає озеленення, обладнання тротуарів, майданчиків для відпочинку, занять спортом та ін. Озеленені ділянки повинні складати не менше 10-15% загальної площі підприємства. Для збирання та зберігання виробничих відходів потрібно відвести спеціальні ділянки з огороженням та зручним під'їздом.

Особливу увагу слід приділити системі попередження пожеж як комплексу організаційних і технічних засобів, спрямованих на виключення можливості виникнення пожеж, на запобігання утворенню горючого і вибухонебезпечного середовища шляхом регламентації вмісту горючих газів, парів і пилу в повітрі, а також виключення можливості виникнення джерел загоряння або вибуху; забезпечення пожежної безпеки технологічних

процесів, обладнання, електрообладнання, систем вентиляції; збереження сировини і інших матеріалів. Виключенню та запобіганню пожежам сприяє: герметизація виробничого устаткування, заміна горючих речовин, які застосовуються в технологічних процесах на негорючі, обмеження обсягів речовин, які застосовуються і зберігаються на підприємстві; контроль за концентрацією речовин в повітрі в приміщеннях і технологічному обладнанні; застосування робочої та аварійної вентиляції; відведення горючого середовища в спеціальні пристрої та безпечні місця; застосування інгібруючих і флегматуючих домішок; вибір безпечних швидкісних режимів руху середовища та ін. Система пожежного захисту забезпечується застосуванням архітектурно-проектних рішень, перешкод шляху поширення пожежі, вогнеопірних пристроїв на технологічних комунікаціях, в системах вентиляції, повітряного опалення та кондиціонування повітря. Організаційно-технічні заходи пов'язані з системами попередження пожеж та системами протипожежного захисту та повинні включати: організацію пожежної охорони, організацію відомчих служб відповідно до законодавства України та рішень місцевих органів самоврядування; паспортизацію речовин, матеріалів, виробів, технологічних процесів, будівель і споруд тощо.

Взагалі для посилення безпеки людей у разі надзвичайних ситуацій на містобудівній документації наносять обмеження забудови — жовті лінії (лінії обмеження зон можливих завалів будівель і споруд, розміщених вздовж магістральних вулиць, якими проводиться евакуація населення в особливий період та підтримується транспортне забезпечення виконання рятувальних і невідкладних аварійно-відновлювальних робіт).

Споруди передбачаються подвійного призначення для укриття людей, також передбачається встановлення електросирени і гучномовця для оповіщення людей та їх підключення до центральної системи оповіщення цивільної оборони області.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

У контексті СЕО внесення змін в «Детальний план території обмеженої вул. Нижанківського, залізничною колією, межею міста в м. Стрий» з метою розміщення біогазової установки альтернативних варіантів не передбачається у зв'язку з неможливістю перенесення даної діяльності на будь-яку іншу територію.

Для забезпечення функціонування біогазової установки виділяється земельна ділянка, яка входить до єдиної системи функціонування існуючого полігону.

Використання палива за видами - Вид палива, Територія, Рік		
	Львівська область	
	2019	2020
Вугілля кам`яне, т	1 182 788,0	1 023 425,4
Торф неаломерований паливний, т	8 169,8	к
Брикети, котуни та інші види твердого палива з торфу, т	3 885,8	3 130,0
Нафта сира, включаючи газовий конденсат, т	к	к
Газ природний, тис. куб.м	1 338 133,3	1 236 048,6
Дрова для опалення, куб.м щілн	201 513,5	174 109,7
Кокс та напівкокс з вугілля кам`яного, т	-	к
Паливні брикети, т	40 121,8	34 460,0
Бензин моторний, т	100 695,3	96 068,8
Бензин авіаційний, т	к	к
Дистиляти нафтові легкі, фракції легкі інші, т	16,1	11,5
Паливо для реактивних двигунів типу гас, т	к	123,0
Гас, т	2,4	12,3
Газойлі (паливо дизельне), т	346 121,8	278 678,9
Дистиляти нафтові середні, фракції середні інші, т	3 163,2	3 139,4
Мазути паливні важкі, т	к	-
Оливи та мастила нафтові, дистиляти нафтові важкі, т	2 469,9	1 443,7

Пропан і бутан скраплені, т	52 281,1	59 123,9
Етилен, пропілен, бутилен, бутадієн і гази нафтові інші або вуглеводи газоподібні, крім газу природного, т	-	к
Вазелін нафтовий, парафін, воски нафтові інші, т	к	к
Бітум нафтовий і сланцевий, т	5 109,0	6 046,8
Присадки до мастил та палива, т	к	к
<p>Примітки: Включає використання палива на виробничо-експлуатаційні та комунально-побутові потреби підприємств, організацій та установ з урахуванням обсягів, реалізованих населенню.</p> <p>Символ (к) – дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності статистичної інформації.</p>		

Відмова від затвердження ДПТ не сприятиме інноваційному та економічному розвитку громади.

Альтернатива	Переваги	Недоліки
Затвердження ДПТ; проведення планованої діяльності	Інноваційний розвиток, впровадження «зеленої енергетики», економічне зростання.	Втручання людини в природні процеси в біосфері, що викликатиме небажані для екосистем антропогенні зміни.
Відмова від затвердження ДПТ	Відмова від провадження планованої діяльності не призведе до змін (як негативних, так і позитивних) стану компонентів довкілля.	Втрата фактора соціально-економічного зростання та сталого розвитку території.
Альтернативи іншого характеру відсутні з огляду на неможливість перенесення даного виду діяльності на іншу територію	Техніко-економічні показники, приведені на стадії детального планування території, орієнтовні і можуть бути уточнені або змінені на наступних стадіях проектування, для отримання містобудівних умов та обмежень і технічних умов на підключення до інженерних мереж.	Ймовірність існування варіантів, що більше відповідають встановленим цілям екологічної політики на місцевому і регіональному рівні та краще сприяють досягненню сприятливого в санітарно-гігієнічному відношенні середовища та підвищують комфортність проживання населення.

Внесення змін до ДПТ відбувається відповідно до чинного

законодавства України.

Під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище в період будівництва та функціонування будівель і споруд, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи з особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проєкту містобудівної документації є її відповідність державним будівельним / санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Під час проведення СЕО оцінено фактори ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку населеного пункту та підвищення якості життя населення.

До складнощів, що виникали в процесі проведення СЕО, можна віднести недостатню кількість доступних статистичних та фактологічних даних безпосередньо про м. Стрий.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та керуючись Постановою КМУ від 16 грудня 2020 р. № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення» Стрийська міська рада у межах своєї компетенції здійснюватиме моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднюватиме його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживатиме заходів для їх усунення.

Моніторинг наслідків виконання внесення змін в «Детальний план території обмеженої вул. Нижанківського, залізничною колією, межею міста в м. Стрий» з метою розміщення біогазової установки - спостереження, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналіз інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки - буде здійснюватись шляхом періодичного (не менше одного разу на рік) аналізу статистичних та інших даних щодо якості компонентів навколишнього природного середовища та показників захворюваності населення на територіях, прилеглих до ділянки, на яку розповсюджується дія документа державного планування.

Метою моніторингу планованої діяльності є забезпечення ефективного та в повному обсязі впровадження заходів пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків, передбачених насамперед в сфері охорони навколишнього природного середовища; забезпечення неухильного

дотримання вимог чинного законодавства.

Екологічний та соціальний багаторівневий моніторинг також передбачає своєчасне виявлення нових проблем, можливих екологічних загроз та не передбачених раніше впливів.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам, передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання ряду планувальних і технічних заходів, визначених ДПТ, а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони навколишнього природного середовища є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

При проведенні моніторингу за реалізацією рішень ДПТ необхідно: здійснювати контроль за відповідністю проєктним рішенням реальних обсягів будівництва промислових об'єктів та об'єктів інженерної інфраструктури, а також розвитку озелених територій. Порівняння цих даних дасть реальний стан досягнутого рівня показників, що дозволить визначити недоліки і порушення, які негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи щодо їх усунення.

Моніторинг очікуваних впливів реалізації даного ДПТ повинен здійснюватися за наступними показниками:

- радіус санітарно-захисних зон промислово-виробничих підприємств, м;
- площа зелених насаджень спеціального призначення (шумозахисне озеленення, озеленення санітарно-захисних зон), га;
- кількість проб якості питної води з централізованих джерел водопостачання, проб/місяць, проб/рік;
- обсяг стічних вод від житлово-комунального сектору та виробничо-господарської зони, м³/рік;
- обсяг утворених відходів, тонн/рік;
- обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел, тонн/рік;
- кількість проб стану атмосферного повітря, проб/місяць, проб/рік;
- кількість випадків захворюваності дитячого та дорослого населення на хвороби органів дихання, хвороби шлунково-кишкового тракту, алергічні захворювання, кількість випадків/рік.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

- вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища;
- встановлення ключових параметрів моніторингу;
- візуальний огляд;
- аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та

соціальне середовище.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа пріоритетних показників за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів.

Екологічні індикатори для моніторингу виконання ДПТ:

- обсяги викидів забруднювальних речовин в атмосферне повітря від стаціонарних і пересувних джерел;
- індекс забруднення атмосфери;
- обсяги використання питної води;
- обсяги скидання зворотних вод;
- обсяги утворення побутових та виробничих відходів;
- рівень благоустрою та озелення території;
- стан ґрунтового покриву території.

Результати моніторингу оприлюднюватимуться з метою забезпечення максимальної доступності для органів влади та громадськості.

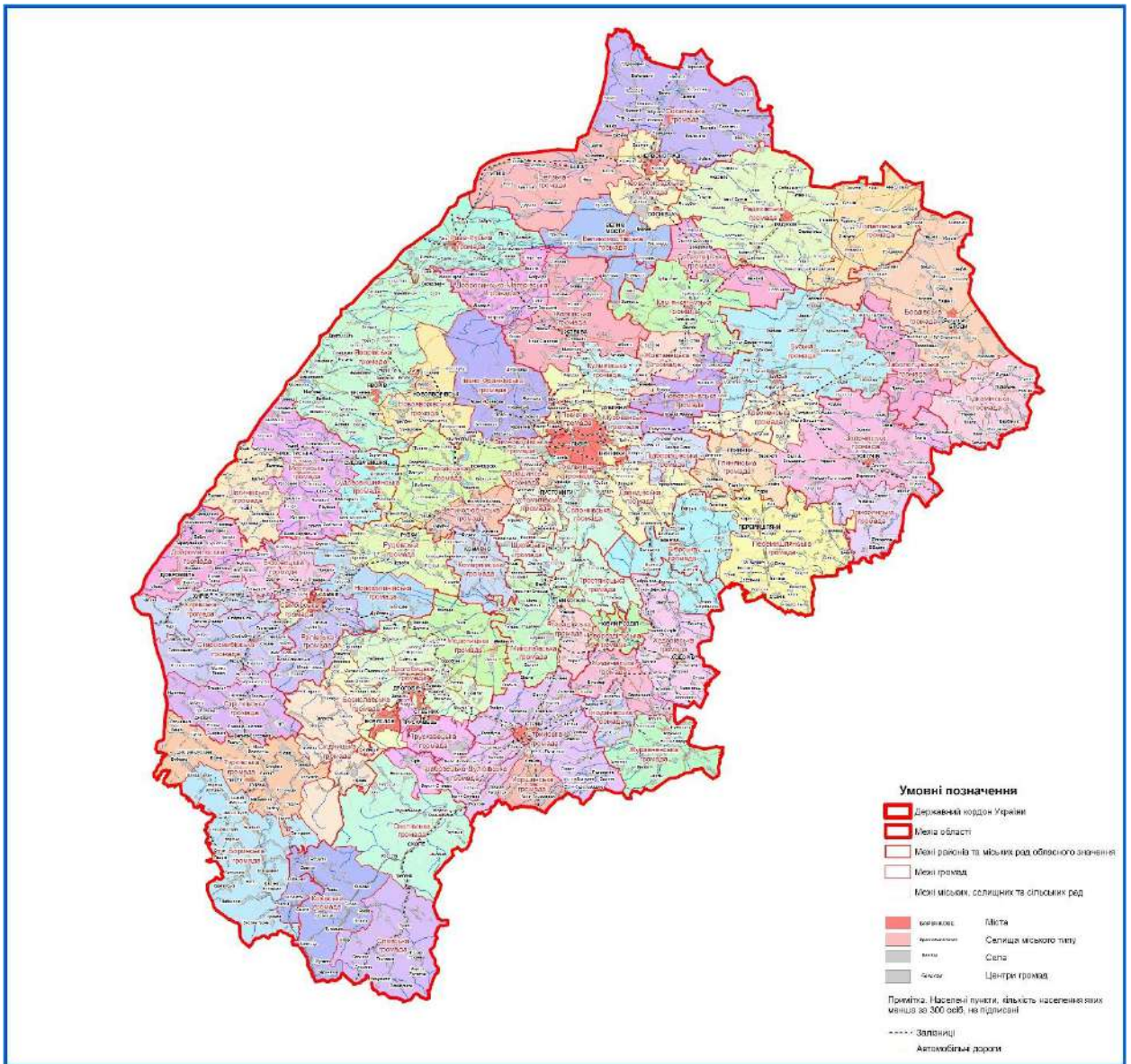
Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків для отримання інформації щодо реалізації ДПТ;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки фактичного виконання ДПТ відповідно до затвердженого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих для довкілля та здоров'я населення наслідків.

На підставі отриманих моніторингових результатів розроблятимуться рекомендації з коригування, покращення планованої діяльності.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, - відсутні з огляду на географічне положення ділянки опрацювання та вид планованої діяльності.



11. Резюме нетехнічного характеру інформації

Внесення змін в «Детальний план території обмеженої вул. Нижанківського, залізничною колією, межею міста в м. Стрий» з метою розміщення біогазової установки належить до містобудівної документації, що визначає планувальну організацію та розвиток території. ДПТ розроблено згідно рішення Стрийської міської ради № 1635 від 23.02.2023 року.

У даному проєкті внесення змін в «Детальний план території обмеженої вул. Нижанківського, залізничною колією, межею міста в м. Стрий» з метою розміщення біогазової установки опрацьовано планувальне рішення використання території площею орієнтовно 6,5 га, площа ділянки проєктування – орієнтовно 3,8-4,0 га.

Тверді побутові відходи несуть значну санітарну небезпеку, тому що є сприятливим середовищем для розвитку паразитичної фауни, патогенної мікрофлори (черевний тиф, дизентерія, туберкульоз та ін.), служать місцем розмноження переносників інфекційних захворювань – гризунів та мух. У разі підвищеного вітру летючі компоненти сміття забруднюють значну площу поблизу полігону. Тому необхідним стає впровадження на полігонах ТПВ природоохоронних заходів, які дадуть змогу знизити їх навантаження на довкілля. Одним із найбільш актуальних та дієвих заходів є установка на полігонах систем збору та утилізації звалищного газу.

Проєктом не передбачено розміщення на території ДПТ об'єктів, що можуть здійснювати негативний вплив на умови перебування на ділянці ДПТ. Полігон ТПВ за класом санітарної характеристики відноситься до об'єктів II класу з санітарно-захисною зоною 500 м.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля не є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження вказаної планованої діяльності (виробництво біогазу).

Альтернативні можливості використання території опрацювання відсутні. Для забезпечення функціонування біогазової установки передбачається земельна ділянка, яка входить у єдину систему функціонування існуючого полігону.

Вплив транскордонних екологічних наслідків проєктованого об'єкту на інші держави відсутній.

Стрийська міська рада у межах своєї компетенції здійснюватиме моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Результати моніторингу оприлюднюватимуться з метою забезпечення максимальної доступності для органів влади та громадськості. На підставі отриманих моніторингових результатів розроблятимуться рекомендації з коригування, покращення планованої діяльності.